

נחלת נשיא הדור

35 שנים לחנוכת 770 בכפר חב"ד
בית אגודת חסידי חב"ד - אהל יוסף יצחק ליובאוויטש

ט"ו תמוז ה'תשמ"ו - ה'תשפ"א

נחלת נשיא הדור

ISBN: 978-965-92892-5-7

עריכה:

הרב זושא וולף

עימוד ועיצוב:

y.w. graphicdesign

צילומי העטיפה:

שניאור שיף

פתח דבר

בשבת והודי' לה' יתברך, הננו מוציאים לאור את הספר "נחלת נשיא הדור" - המביא את הסיפור המלא של בניית בניין 770, "בית אגודת חסידי חב"ד - אהל יוסף יצחק ליובאוויטש", בכפר חב"ד, במלאת שלושים וחמש שנה לחנוכת הבניין, ט"ו בתמוז ה'תשמ"ו - ה'תשפ"א.

בניית '770' בכפר חב"ד הנו אחד הסיפורים המיוחדים והשמיימיים של הדור השביעי לחסידות חב"ד. ראשיתו של הבניין הייתה ב"אתערותא דלעילא", בהוראה פתאומית מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו להקמתו, בט"ו תמוז ה'תשמ"ה, בקשר עם "פרשת הספרים" המפורסמת. הקמתו של הבית בתבנית בניין "בית חיינו" 770 הייתה בהוראה ישירה מהרבי, והרבי אף מימן את מלוא עלויות הבנייה. גם בנייתו בפועל תוך פרק זמן קצר מאד, הייתה באופן שלמעלה מהטבע לגמרי.

מטרת הבניין היא, כדברי הרבי בשיחות הקודש של חודש תמוז תשמ"ה, להיות "נחלה לנשיא דורנו" בארץ הקודש, ושמבניין זה יפוצו מעיינות החסידות חוצה לכל רחבי ארץ הקודש, ולכל העולם כולו, עד ביאת המשיח.

חסידים מספרים גם כי באותם ימים הרבי התבטא בפני בא-כוחו באירופה ובארץ-הקודש הרה"ח ר' בנימין גורודצקי ע"ה: "כשיבוא זמן וירצו להיזכר ברגעי ה'יחידות' כאן, כשהדבר לא יתאפשר עוד, יוכלו להיכנס אל הבית בכפר חב"ד ולהיזכר באותם רגעים..."

עם מלאת שלושים וחמש שנה לחנוכת הבית הגדול והמיוחד הזה, נחלתו של הרבי, הננו מוציאים לאור ספר זה, כדי שבאמצעות סיפור ותיאור דברי הימים ההם, כאשר חיים מחדש את סיפור הקמתו לפרטיו, וכאשר מגיעים אל הבית הגדול הזה ומבואותיו, באופן של "הימים האלה נזכרים ונעשים" - הרי שהדבר מעורר ומחזק את רגשי ההתקשרות אל הרבי של הבאים אל הבית, אנשים נשים וטף, מקרוב ומרחוק.

בנוסף לכך, הקמת הבניין בפועל הייתה, כאמור, באופן שלמעלה מהטבע, כאשר הרבי הורה בל"ג בעומר תשמ"ו שהבניין יהיה מוכן עד ל"ב תמוז באותה שנה ואז לערוך את חנוכת הבית. ואכן, החסידים התמסרו לדברי הרבי בכוחות שלמעלה מהטבע, והצליחו לעשות את הבלתי אפשרי, ולחנוך את הבניין במועד עליו הורה הרבי.

וגם מכך עלינו לקחת מסר והוראה לחיינו אנו, עד היכן אמורים חסידים להתמסר להוראות ולהדרכות הרבי כיום. וכאשר הרבי נותן את הכוחות, הרי באם רק מתמסרים כדרוש, ניתן לבצע את כל מה שהרבי דורש מהחסידים, אנשים נשים וטף, לנחת רוח לרבי.

.

בשיחות הקודש מחודש תמוז תשמ"ה, בקשר עם "פרשת הספרים", ציין הרבי כמה פעמים את העובדה שבאותם ימים מלאו שלושים וחמש שנה מאז הסתלקות כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע. וכמובן, מלאו גם שלושים וחמש שנים לעליית הרבי נשיא דורנו על כס הנשיאות.

והרבי הדגיש וקבע בעניין זה, אשר "למרות העובדה שכבר עברו שלושים וחמש שנה מהסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר - ח"ו לומר שזה כבר שלושים וחמש שנה שאינו נמצא בינינו, רחמנא ליצלן מהאי דעתא!! ההיפך - הוא הנכון: זה כבר שלושים וחמש שנה שכ"ק מו"ח אדמו"ר נמצא עמנו ובתוכנו "יתיר מבחיוהי", ומשנה לשנה הולך ומוסיף בחיותו ופעולתו בעלמא דין, היינו שנעשה יותר פעיל ופעילותו היא ביתר חיות, באופן ד"מעלין בקודש".

גם באשר להקמת בניין 770 בכפר חב"ד, התבטא הרבי בט"ו תמוז תשמ"ה (שהוא גם יום ההילולא של ה"אור החיים" הקדוש), אשר "ידוע הקשר המיוחד שהיה לו [ל"אור החיים" הקדוש] עם הבעל שם טוב, נשיא החסידות הכללית, שממלאי מקומו הם רבותינו נשיאינו, החל מהרב המגיד ממעזריטש ורבינו הזקן - עד נשיא דורנו, שגם עכשיו "הוא בחיים", ואדרבה, הרבה יותר מבחיו, "יתיר מבחיוהי", כיון שאין לו את הגבלות הגוף כבר למעלה משלושים וחמש שנים - עוד היום, בט"ו תמוז - כבר תהיה נחלה לנשיא דורנו בכפר חב"ד". ובהשגחה פרטית ספר זה הסוקר את הקמת נחלתו של נשיא הדור בכפר חב"ד, יוצא-לאור במלאות שלושים וחמש שנה לשיחות הקודש הללו.

.

סיפור הקמת בית גדול זה כבר הובא בצורה חלקית בכמה מקומות, בספרים ובפרסומים שונים. ספר זה מגיש לראשונה את הסיפור המלא של הקמת בניין זה, מתוך כלל המקורות, התיעודים, הסיפורים והראיונות הקשורים להקמתו, יחד עם שיחות הקודש שנאמרו בקשר למקום, ובצירוף כתי"ק, תמונות נדירות ומסמכים.

בספר זה מתפרסמים לראשונה גם הפרוטוקולים המלאים של אסיפות ועד כפר חב"ד מהשנים תשמ"ה ותשמ"ו העוסקים בהקמת בניין 770.

מפרוטוקולים אלו נחשפת לפנינו בפעם הראשונה המעורבות המלאה של הרבי וההוראות וההדרכות השונות בכל שלבי הקמת הבניין, החל מההכרזה עליו בט"ו בתמוז תשמ"ה, ועד לחנוכתו בדיוק שנה לאחר מכן, בט"ו תמוז תשמ"ו.

ספר זה נערך על-ידי ידידנו הרה"ח ר' זושא שי' וואלף, ותודתנו הרבה נתונה לו על כך. תודה מיוחדת נתונה למערכת המוסד JEM, בראשות הרה"ח ר' אלקנה שי' שמוטקין, על מסירת תמונות הרבי לפרסום בספר זה, מתוך "הארכיון החי".

תודתנו נתונה גם לארכיון הרה"ח ר' מנחם שי' וואלף, על מסירת התמונות מבניית הבית לפרסום בספר זה.

.

תפילתנו לה' יתברך שספר זה, "נחלת נשיא הדור", ישיג את מטרתו, להעצים עוד יותר את דבקותם והתקשרותם של המוני הבאים בשעריו לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בעל הנחלה, להליכה בדרכיו ולקיום הוראותיו, ולתוספת כח ואומץ ללכת מחיל אל חיל בדרכי החסידים ובדרכי החסידות, עד ביאת המשיח.

ובמהרה נראה בקיום דברי הרבי כאשר הורה על הקמת הבית -

"יהי רצון שמ"נחלה" זו נבוא ל"נחלה בלי מצרים", "נחלת יעקב" ש"קראו" (לבית המקדש) בית" - שבקרוב ממש יבוא משיח, ויהפכו ימים אלו לששון ולשמחה, שמחה גדולה ורבה ועצומה. ונתחיל לרקוד, עוד לפני שבת קודש, על אחת כמה וכמה שנמשיך בזה בשבת קודש. ו"הקיצו ורננו שוכני עפר", ובתוכם בעל הגאולה. ונבוא, עם ענני שמיא, לארץ הקודש, ולכפר חב"ד; ולוקחים את כל כפר חב"ד, ועל אחת כמה וכמה את ביתו של נשיא דורנו הנמצא שם, ביחד עם כל בתי הכנסת ובתי המדרש שבבבל, ובכל חוץ לארץ, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, ולבית המקדש ממש (לא רק ל"מקדש מעט"), "מקדש אד" כוננו ידיך", ובשמחה ובטוב לבב."

**גבאי ומתפללי
בית הכנסת 770**

ט"ו תמוז, ערב שבת קודש פרשת בלק, ה'תשפ"א
שלושים וחמש שנה לחנוכת בניין 770
כפר חב"ד, ארץ הקודש

תוכן העניינים

9 • הוראה מפתיעה

25 • בית על הגבעה

45 • הנחת אבן הפינה

53 • והבית בהבנותו

69 • אמונתם של חסידים

95 • שמחה כפולה

הוראה מפתיעה

ספרים נעלמים מהספרייה

הכל החל באמצע חורף שנת ה'תשמ"ה. במהלך אותו חורף, הבחין לפתע צוות ספריית אגודת חסידי חב"ד ליובאוויטש, הספרייה המרכזית של חב"ד הסמוכה ל"בית חיינו" 770, כי ספרים יקרי ערך לחסידות חב"ד וליהדות כולה, נעלמים מן המדפים.

מתברר, כי בנם של חב"נ הרב שמרי' גורארי ז"ל ורעייתו היה מגיע לביתם בקומה השלישית של 770, מפעם לפעם, לשבתות. במשך חורף ה'תשמ"ה הוא התחיל לבוא כמעט לכל שבת ושבת, והוא היה לוקח ספרים מחדר היחידות של כ"ק אדמו"ר הריי"צ. הוא ניצל את העובדה שעדיין לא היתה לאנשי ספריית אגו"ח גישה לחדר זה באותה תקופה. במוצאי שבתות היו אנשי הספרייה רואים אותו הולך עם מזוודות גדולות למכוניתו, אבל איש לא היה יכול לחשוב ולהעלות על הדעת במה מדובר.

הנכד היה מבקש מבחורים ששהו בסמיכות מקום לעזור לו, והבחורים התמימים שלא ידעו על מעשיו הנפשעים עזרו לו.

בשלב מסוים, בין חג הפסח לחג השבועות, סיפר הרה"ח ר' יצחק ווילהלם מעובדי הספרייה, שהיה אחראי על אוסף ספרי כ"ק אדמו"ר הריי"צ, למנהל הספרייה הרה"ח ר' שלום בער לוין, כי נדמה לו שחסרים ספרים מאוסף כ"ק אדמו"ר הריי"צ, אבל אינו יכול לומר זאת בוודאות, שכן באותו זמן לא היה קטלוג מסודר לספרים שבאוסף זה.

הם קבעו סימנים שונים בספרייה, וכעבור שבוע ניתן היה לראות בבירור כי נלקחו עוד ספרים. אולם הנסיונות לעקוב אחר זהות הגנב עלו בתוהו.

במקביל, באותו זמן, בסביבות חג הפסח תשמ"ה, נודע להרה"ח ר' יהושע זירקינד, סוחר חב"די בספרים עתיקים ומשלוחי הרבי בארץ הקודש, כי ספרים מספריית אגודת חסידי חב"ד מוצעים למכירה. הוא הודיע על כך מיד למזכירות לרבי. בעקבות כל זאת החלו מיד מעקבים לתפוס את אלו שחדרו בגניבה לספרייה ונטלו את הספרים.

שקיות מלאות ספרים

כל הנסיונות לגלות את האחראי להיעלמות הספרים לא נשאו פרי, עד שהרה"ח ר' חיים ברוך הלברשטם, ממשרתי בית הרב הנאמנים, האחראי על "בדק הבית" ב"בית חיינו", התקין מצלמה נסתרת במקום.

שבועות מספר סרט המצלמה נשאר ריק, עד שבמוצאי חג השבועות תועדה עליו כניסתו של הנכד למרתף הספרייה בשעות המאוחרות של הלילה ועזיבתו זמן קצר לאחר מכן, תוך כדי שהוא נושא עמו שקיות מלאות ספרים.

מיד הודיע ר' חיים ברוך לרבנית הצדקנית מרת ח' מושקא ע"ה ז"ל על הגניבה. כשהרבנית שמעה זאת אמרה היא איננה יכולה להבין כזה דבר. "היא היתה נראית מזועזעת", מספר ר' חיים ברוך, והיא, הרבנית, הודיעה לרבי אודות הגניבה.

בקשר לכך מסופר אשר מיד כשהרבנית שמעה אודות הגניבה, היא ביקשה מהרה"ח ר' שניאור זלמן גורארי לבדוק מיד את המזוזות בקומה העליונה של 770, שם התגוררה אחותה, אמו של הנכד.

כשהנכד התבקש להחזיר את הספרים הוא סירב, באומרו שכביכול אמו והרבנית ח' מושקא נתנו לו רשות לקחת ככל שלבו חפץ מהספרייה. הנכד התעקש שהספרים, ולפחות חלק מהם, שייכים לו, והוא מתכוונן למכור אותם תמורת סכום הגון. כשנשאל אודות אישור כלשהו שכביכול קיבל מהרבנית, השמועה הוכחשה מכל וכל, ונמצאה כשקר גמור שנבדה מליבו של הנכד.

כתגובה לגניבה הותקנו מיד דלתות ברזל בספרייה, אותם שילם הרה"ח ר' שניאור זלמן גורארי. כן הוחלפו המנעולים של הספרייה והותקנה במקום מערכת אזעקה.

ניסיון קטרוג על הנשיאות

בינתיים התברר שהנכד החל במכירת ארבע מאות הספרים שהוא הספיק לגנוב מהספרייה. סוחרי ספרים באירופה, ישראל וארצות הברית, גילו התעניינות רבה בקניית הספרים הללו. כך, לדוגמה, הגדה של פסח משנת תקי"ט נמכרה לסוחר שוויצרי בסך שישים ותשע אלף דולר, כאשר הלה מוכר את ההגדה לבית עתיקות שהיה מוכן לשלם סכום של כמעט מאה וחמישים אלף דולר. מאוחר יותר נודע שהנכד אף פנה לבית מכירות פומביות השייך לכנסיה במנהטן, אך ת"ל הצוות חשד שמדובר במכירת סחורה גנובה ונענה בשלילה לבקשת הנכד לסייע לו לסחור בספרים.

כאשר הנכד סירב שוב ושוב להחזיר את הספרים, על אף הפצרותיו של אביו, התערב הרבי והחלו דיונים בין הרבי ובין הנכד באמצעות אביו הרש"ג. הרבי ביקש ממנו להחזיר לו את הספרים באופן ידידותי וכמה שיותר מהר, היות ו"הספרים שייכים לקהל החסידים ועליהם לחזור לבעליהם האמיתיים". הרבי אמר אז לרש"ג, שאם עד י"ב תמוז לא יחזרו הספרים - הוא ידבר על כך ברבים.

בהקשר זה יצויין אשר התייחסויותיו של הרבי לפרשת גניבת הספרים העידו שלא היה מדובר רק בגניבה בלבד שכך יש להתייחס לדברים, אלא מדובר בנסיון של קטרוג על הנשיאות, רחמנא ליצלן. ניתן היה לראות זאת גם בעוגמת הנפש הגדולה בה היה שרוי הרבי בכל אותו הזמן, ובשיחות הקודש שנאמרו במישור הפומבי, כפי שהדברים התבטאו בכל אותה העת.

'יחידות' פתאומית

אחרי שהדיונים עם הנכד עלו על שרטון, נקראו חברי ועד אגודת חסידי חב"ד העולמית ל'יחידות' פתאומית אצל הרבי בראש חודש תמוז תשמ"ה. ל'יחידות' זו נקראו הרה"ח

הרב בנימין אליהו גורודצקי, הרה"ח הרב חיים מרדכי אייזיק חדקוב, הרה"ח הרב מרדכי מענטליק, הרה"ח הרב משה פנחס הכהן כ"ץ, הרה"ח הרב שניאור זלמן גורארי, הרה"ח הרב ניסן מינדל, והרה"ח הרב דוד רסקין, זכר כולם לברכה, כחברי ועד אגודת חסידי חב"ד.

כל אחד מהמוזמנים לא ידע שגם יתר חבריו זומנו לשעה זו לחדרו הקדוש של הרבי.

הרבי השמיע בפניהם דברים סתומים שאיש מהנוכחים לא ידע את פשרם. הרבי אמר אז כי אם הדברים לא יסתדרו כתוצאה משיחה זו עד י"ב תמוז, הוא ידבר על כך בפומבי בהתוועדות של חג הגאולה י"ב תמוז. כאמור, איש מהנוכחים לא הבין במה המדובר, שכן גם קודם לכן הם לא היו בסוד העניינים.

"זכרון דברים" מה'יחידות'

פרוטוקול מיוחד מ'יחידות' נדירה זו, הנושא את הכותרת "זכרון דברים", נכתב מיד בתומה על ידי המשתתפים. וכך מופיע בפרוטוקול:

ב"ה. ב' דר"ח תמוז תשמ"ה

היום, יום חמישי א' תמוז תשמ"ה, חודש הגאולה, זכינו לשמוע אשר אנו החתומים מטה, הרב"א גורודצקי, הר"ד רסקין, הרחמ"א חדקוב, הר"מ מענטליק, הרמ"פ כ"ץ, הר"נ מינדל, הרש"ז גוראריה, מזומנים להיכנס לחדרו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 8 בערב.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל לאמר: מתקרב יום הולדת וחג הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר והיום הוא ראש החודש, והגם שמקווה בעזרת ה' יתברך לאמר זאת בעת ההתוועדות של חג הגאולה, אבל אז אי אפשר לבאר הענין בפרטיות ויוכל להיות איזה יניקה, על כן אומרו עתה בפנינו:

הבית הזה של 770 הוא על שם "אגודת חסידי חב"ד", והשם הזה הוא לא כדי לפטור ממיסים של הבית, כי אם כן הוא באמת שכל הבית והחדרים וכל המקומות הוא שמתפללים ולומדים תורה, וכן עושים בכל הענינים השייכים להפצת המעיינות חוצה, שזהו פעולות של אגודת חסידי חב"ד.

הדין בירושה הוא שאם יחלקו היורשים ביניהם, אז כל אחד ואחד שוקל בפני עצמו ונותן קלבון, ואם חלקו פטורים מהקלבון.

עד עתה לא נעשתה חלוקה מהמוריש - כ"ק מו"ח אדמו"ר - ולפי זה הכל שייך להמוריש, וכל הספרים, והביכלעך והכתבי יד, תשמישי וכלי הבית וכו' שייכים כולם להמוריש. וכפרט שמה זרעו כחיים אף הוא כחיים, וישאר כך לעולם ועד בלי שום חלוקה, וברור שזהו רצונו הקדוש של המוריש.

ואם יהיה מי שיערער על זה ומי שהוא ירצה להשתיקו וירצה לקנות מכל הנ"ל איזה ביכלעך או כתב-יד ליתן לי במתנה, איני רוצה בשום אופן בזה ולא אקבלנו ממנו, והנני אוסר זה. וידוע תשובת מהר"מ מרוטנבערג מפדיון שבויים מליתן יותר מכדי דמיהם.

אגף בספריית אגודת חסידי חב"ד

וכן בארץ הקודש ת"ו יעשו בית בכפר חב"ד על שם כ"ק מו"ח אדמו"ר, ויקרא בשם "אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש", ויהיה שם מקום תפילה ותורה להפצת המעיינות חוצה, ויהיה כסף הדרוש על זה, וכבר יש לי כסף על זה ב"ה.

ומוסר זה לפני אלו הקרואים ששייכים לאגודת חסידי חב"ד ומציע שנהיה שותפים עמו בזה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בדעתו הק' בהחלט שיהיה הכל כמו שאומר בהנ"ל, וכולנו הסכמנו לבקשתו והצעתו.

ואנו בטוחים שלא יהי' על זה שום ערעורים ממי שהוא, והכל יהיה כרצונו הק' ויהי' בחסד וברחמים בטוב הנראה והנגלה למטה מעשרה טפחים, והקיצו ורננו שוכני עפר והוא בתוכם ולקבל פני משיח צדקנו בקרוב ממש".

שיחת הרבי עם המוזמנים ארכה כמחצית השעה. בין היתר, אמר להם אז הרבי שהוא בחר בהם היות והם היו החסידים של כ"ק אדמו"ר הריי"צ, וכש"זרעו בחיים אף הוא בחיים".

נחלה לנשיא דורנו באה"ק

ואכן, ימים אחדים לאחר מכן, במהלך התוועדות חג הגאולה י"ב תמוז, נתן הרבי לראשונה פומביות לפרשת גניבת הספרים. הרבי דיבר במילים חריפות ויוצאות דופן על החומרה הגדולה של מעשה נפשע זה, אשר גניבת הספרים מהווה למעשה נטילת חלק מחייו הרוחניים

של הרבי הרי"צ, וכי כל הרוכש מספרים אלו ומחזיקם ברשותו כאילו שמחזיק ברשותו "פצצה" שאין יודעים מתי תפוצץ רח"ל.

כעבור יומיים, בשיחת "יחידות" לאורחים שבאו לשהות במחיצת הרבי בחג הגאולה, הוסיף הרבי לדבר עוד בנושא זה. בין הדברים הורה להקים בכפר חב"ד נחלה לכ"ק אדמו"ר הרי"צ, שתיקרא כמו ביתו שבניו-יורק - "בית אגודת חסידי חב"ד, אהל יוסף יצחק ליובאוויטש". הרבי הורה שבבית זה ילמדו אברכי ה"כולל", ושתקבע בו ספרייה שבה יהיו בין השאר כתבי רבותינו נשיאינו.

וכך אמר הרבי בשיחות הקודש בהתייחסו לבניין 770 בכפר חב"ד (תוכן הדברים - כפי שנערכו משיחות י"ב תמוז והתוועדויות שלאחרי-זה ה'תשמ"ה):

נחלה גשמית בארץ גשמית

א. אחד מהענינים להם התאוה והשתוקק נשיא דורנו, כמו רבותינו נשיאינו שלפניו, הוא שתהיה לו נחלה בארץ ישראל, ארץ אשר "עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה". ולא רק בארץ ישראל הרוחנית: כ"ק האדמו"רים לדורותיהם הקדישו הרבה כוחות, שלחו שלוחים מיוחדים, והשקיעו מאמץ רב בכך שתהיה להם נחלה גשמית בארץ ישראל הגשמית, כפי שידועים מכתבי כ"ק אדמו"ר האמצעי אודות הנחלה בחברון.

הכסף עבור נחלה זו כבר נמצא בבנק במזומן. וכסף זה מעבירים לזכות ולרשות כפר חב"ד, הכפר של נשיא דורנו. זאת, על מנת שתכף ומיד ימצאו מקום בכפר חב"ד שיהיה הנחלה של נשיא דורנו.

ועוד היום - בט"ו תמוז בו קיימא סיהרא באשלמותא, (והרי בני ישראל נמשלו לבנה, והם "עתידים להתחדש כמותה"), יום ההילולא והסתלקות של ה"אור החיים" הקדוש.

והרי ידוע הקשר המיוחד שהיה לו עם הבעל שם טוב, נשיא החסידות הכללית, שממלאי מקומו הם רבותינו נשיאינו, החל מהרב המגיד ממעזריטש ורבינו הזקן - עד נשיא דורנו; שגם עכשיו "הוא בחיים", ואדרבה, הרבה יותר מבחינו, "יתיר מבחיוהי", כיון שאין לו את הגבלות הגוף כבר למעלה משלושים וחמש שנים - עוד היום, בט"ו תמוז - כבר תהיה נחלה לנשיא דורנו בכפר חב"ד.

בית גשמי אינו אלא "אוהל"

ב. תחילה אמנם בשכירות ובדרך עראי, אך זאת על מנת שתהיה זו הקדמה והכנה לבית קבוע, בית קבוע ששמו יקרא, וכבר נקרא שמו "אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש".

הסיבה שהוא נקרא "אהל" (שהוא בית עראי), משום שהבית הקבוע של נשיא דורנו הוא דוקא בתורה ותפילה שלמד, זהו בית האמיתי, ולא בית גשמי - הבית הגשמי אינו אלא "אהל".

ויהיה זה דווקא בכפר חב"ד אותו ייסד הרבי, ועליו מסר את נפשו, ובקשר אליו הכריז

JEM 209993

הרבי בפתח בניין הספרייה,
ערב שבת קודש פרשת לך, ז' חשוון תשמ"ח

ועורר והרעיש ב"שטורעם" שצריכה להיות אהבת ישראל ואחדות ישראל ושממנו יפוצו המעיינות לכל אה"ק וגם לחו"ל. כבר בט"ו תמוז יקבע מקום לנחלה זו. ויתחילו כבר ללמוד בו את תורתו של נשיא דורנו ובעל הגאולה.

ומכיון שבשנה זו התחילו ללמוד שיעור קבוע ברמב"ם, ילמדו בבית זה את שיעור הרמב"ם של ט"ו בתמוז.

כולל אברכים בביתו ובחדריו של נשיא דורנו

ג. אלו שיעשו זאת יהיו חברי ה"כולל" שבכפר חב"ד, שיכנסו ללמוד את תורתו של נשיא דורנו ואת שיעור הרמב"ם בבית זה, וימשיכו ללמד שם בכל ימי השבוע, מיום ראשון עד יום שישי, ערב שבת קודש, לפחות על-ידי חלק מחברי ה"כולל".

ועל-ידי זה נלך כולנו לאה"ק, עם כל בתי הכנסת ובתי המדרש שבחו"ל, ובמיוחד בית כנסת ובית מדרש של נשיא דורנו, - "770" בגימטריא "פרצת", ובראשם משיח צדקנו, ובראשם נשיא דורנו. ונמשיך ללמוד את תורתו ואת שיעורי הרמב"ם בבניין "770" - "פרצת" באה"ק, עם כל הקומות וכל החדרים וכל החפצים שבו, ובשמחה וטוב לבב, ויהפכו ימים אלו של שלושת השבועות, בפשטות, לששון ולשמחה ולמועדים טובים, והאמת והשלום אהבו.

וכמו כן בנוגע ל"770" אשר באה"ק: דובר לעיל שחברי ה"כולל" יכנסו ללמוד "בביתו ובחדריו" של נשיא דורנו.

נוסף לכך, צריך להיות בחדר סמוך אפשרות להכין "תה" ו"קפה" וכיוצא בזה. שכן ה"סדר" היום הוא להיפך מבזמן הש"ס.

בזמן הש"ס היו מקפידים שלא להפסיק באמצע הלימוד לשום דבר. ואילו היום, מפני חולשת הדורות, וכדי שיוכלו ללמוד מתוך מנוחת הנפש - הרמב"ם פוסק ש"היות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא", וכאשר האדם רעב וצמא ועיף אינו יכול ללמוד ולעבוד ה' כראוי - ואילו היה ה"סדר" שכשהאדם זקוק לשתות כוס תה, יהיה עליו ללכת לביתו, לשתות תה ולחזור, חבל על זמן זה!

לפיכך ה"סדר" היום הוא שיהיה בחדר הסמוך, וכמובן לא באותו חדר בו לומדים ח"ו, מקום בו יהיה אפשר להכין תה או קפה וכיוצא בזה, (שיכין לעצמו, או שאחרים יכינו עבורו) כדי שיוכלו ללמוד טוב יותר.

וכפי שדובר, יכנסו חברי ה"כולל" ללמוד שם, בכל יום ויום מימי השבוע. והם ילמדו שם בתורתו של בעל המאסר והגאולה, "חסידות" שלו או "נגלה" שלו וכיוצא בזה, זאת מלבד השיעורים בתורה שלומדים בגלל "סדרי הכולל".

לימוד אותם ענינים ובאותו אופן

ד. ומעלה מיוחדת באה"ק, שהיום כבר שכרו מקום זמני לכך, ובהקדם יהיה בע"ה בית קנוי או בנוי מחדש לכך, בכפר חב"ד או בסמיכות לה.

ובהקדם: על פי השולחן ערוך, מותר לצאת מאה"ק לחו"ל כדי ללמוד תורה ואם כן, מי

שרוצה לצאת מאה"ק כדי ללמוד תורה בבית זה - "בית אגודת חסידי חב"ד, אוהל יוסף יצחק ליובאוויטש", ובפנימיות: ביתו של נשיא דורנו - יש לו "היתר" על פי שולחן ערוך לעשות כן! ואין הכוונה שזהו דוקא כאשר באה"ק אי אפשר לו ללמוד כלל, אלא שמותר לצאת לחו"ל כדי ללמוד תורה ביתר הצלחה. אבל, מאידך, ישנו הרי הענין של "חיבת אה"ק". ובפרט שבטוחים אנו ש"משיח נאו", משיח מגיע תיכף ומיד, אם כן לשם מה להיכנס לכן ה"פלפולים", ולנסוע "הלוך וחזור" וכו'.

(ובפרט שישנם כאלו ש"יתעקשו" לומר שאפשר להגיע לאותה הצלחה באה"ק - כל ה"הצלחה" היא משום ש"ליבו חפץ", ואם כן, טוענים הם, מי מכריחו שיהיה "ליבו חפץ" בחו"ל? יכול לחפץ ללמוד בירושלים עיה"ק ובכפר חב"ד, ואז יצליח בלימודו שם, ולא יוצרך לצאת מאה"ק!)

כדי "לחסוך" את כל הפלפולים, הרי מכאן ולהבא ישלחו את כל הספרים הנדפסים כאן, וגם את אלו שכבר נדפסו כאן, לפחות טופס אחד מהם (או כמה טפסים), לביתו של נשיא דורנו (הזמני, ואחר כך למקום הקבוע) אשר בכפר חב"ד או בסמוך לו, ויהיו שם אותם ספרים שנמצאים ב"כולל" כאן, הן ספרי החסידות הנ"ל, והן הספרים הנצרכים לכל חלקי פרד"ס התורה.

וכאמור, כל ספר שידפיסו כאן, ישלחו מיד כמה טפסים לשם.

ואם כן יוכלו ללמוד בבנין זה אותם ענינים שלומדים כאן, ובאותו אופן!

ואדרבה, תהיה בזה גם המעלה ד"תלמוד ירושלמי", "תורת ארץ ישראל", כמו שדרשו חז"ל על הפסוק "וזהב הארץ ההיא טוב" - "אין תורה כתורת ארץ ישראל", שהיא "לעילא ולעילא" (אף שמאידך "הלכה כבבלי", ואין כאן מקומו להאריך בזה).

שכונה חדשה בסמיכות לבית

ה. כמו כן יש להשתדל בהרחבת וביסוס השכונה מסביב ל"בית אגודת חסידי חב"ד אוהל יוסף יצחק".

ולכן, נוסף על הקמת הבנין בכפר חב"ד - יקימו גם שכונה חדשה שבה יתיישבו עוד חסידים, אברכי ה"כולל" וכיו"ב, על-ידי זה שיבנו דירות מגורים הראויות לשמן, עד לאופן של "דירה נאה (ש)מרחבת דעתו של אדם", אשר, על-ידי זה יתוסף הרחבה בידיעת התורה, כולל - "דע את אלקי אביך ועבדהו גו".

ואם הדברים אמורים בנוגע לכפר חב"ד, הרי על אחת כמה וכמה בנוגע לשכונה שבה חי ופעל כ"ק מו"ח אדמו"ר - שיש להשתדל ככל האפשרי בהרחבת וביסוס השכונה, על-ידי זה שידאגו לכך שיוכלו לרכוש דירות הראויות לשמן, ויתירה מזה - דירות נאות, במחיר השווה לכל נפש.

ובפרט שלדאבוננו, המצב כיום הוא להיפך: מחירי הדירות הרקיעו שחקים, כך שדרושים

תלמידי התמימים רושמים את הכיתוב "בית אגודת חסידי חב"ד, אהל יוסף יצחק ליובאוויטש", בחזית "בית חיינו" 770, ט"ו תמוז תשמ"ה

מאמצים בלתי רגילים כדי לרכוש דירה, ומובן, שאין הדבר מסייע להרחבת וביסוס השכונה, אלא להיפך כו'.

ישנם הטועים וחושבים שמכיון שמדובר אודות שכונה חשובה כזו, שכונה שבה חי ופעל כ"ק מו"ח אדמו"ר - יש לשלם כל הון דעלמא כדי לזכות לדור בה. וגם לאחרי זה - אין לדיירים מה להתלונן ולבוא בטענו על העדר תנאי דיור כו', שכן, עליהם להודות על עצם העובדה שניתנה להם האפשרות לדור בשכונה זו, יהיו תנאי הדיור באיזה אופן שיהיו, גם אם זו "דירת ארעי", כמו "סוכה"!!!

ובכן, להוי ידוע שגישה כזו היא היפך רצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר! היפך הענין ד"קירוב רחוקים", ואדרבה - אפילו אצל קרובים משפיע הדבר באופן שלילי!

ולכן, אלו השייכים להוויית דהאי עלמא - צריכים לערוך אסיפה דחופה, ויטכסו עצה מה ניתן לעשות, בדרך הטבע, לטובת הרחבת וביסוס השכונה, על-ידי זה שיתקנו את כל הדירות שאינם במצב הראוי שיהפכו להיות דירות נאות, וכמו כן יבנו בתים חדשים שמחירם יהי' ע"ד המיצוע, ומה טוב ומה נעים - בחדר ורחמים... באופן המתאים לשכונה של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שפעל אצל אביו (כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע) שהנשיאות שלו תהי' בחדר ורחמים.

ובודאי שכ"ק מו"ח אדמו"ר יעזור ויסייע בכל ענינים אלו - שיצליחו לבנות דירות ובנינים רבים שבהם יתיישבו ההולכים בדרכיו ואורחותיו, ויוכלו לעסוק בלימוד התורה וקיום המצוות, והפצת היהדות והמעיינות חוצה - מתוך מנוחה והרחבת הדעת, באופן ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה".

JEM 188436

הרבי יוצא מ-770,
שלהי אלול תש"מ

“להמשיך” למקום גם את הרחוקים ביותר

ו. ויעשו גם באה”ק אסיפה דחופה בקשר לזה.

ואף ששם עכשיו כבר אחרי ט”ו תמוז, אך “יחטפו” לפני תחילת “שלושת השבועות” (שאז ה”עבודה” היא אחרת, “עבודה” שקשורה עם “אתהפכא חשוכא לנהורא” וכו’) ועוד לפני שבת קודש (אע”פ ש”מפקחין על צרכי ציבור בשבת”).

ונוסף על מה שכבר התחילו ללמוד שם, ימשיכו בערב שבת קודש, וביום ראשון וכו’.

ו”ימשיכו” למקום ולשכונה זו, לא רק “קרובים” אלא גם “רחוקים”, ואפילו “רחוקים שברחוקים”, ואפילו “חוצה” ממש. ועל-ידי זה יקרבו אותם ליהדות בכלל, לתורה ומצוות; ובמיוחד - לפנימיות התורה, תורת החסידות; ובפרטי פרטיות - לתורתו של נשיא דורנו. וכל זה בשמחה ובטוב לבב, ובתכלית השלימות.

ויהי רצון שמ”נחלה” זו נבוא ל”נחלה בלי מצרים”, “נחלת יעקב” ש”קראו” (לבית המקדש) בית” - שבקרוב ממש יבוא משיח, ויהפכו ימים אלו לששון ולשמחה, שמחה גדולה ורבה ועצומה. ונתחיל לרקוד, עוד לפני שבת קודש, על אחת כמה וכמה שנמשיך בזה בשבת קודש. ו”הקיצו ורננו שוכני עפר”, ובתוכם בעל הגאולה. ונבוא, עם ענני שמיא, לאה”ק, ולכפר חב”ד; ולוקחים את כל כפר חב”ד, ועל אחת כמה וכמה את ביתו של נשיא דורנו הנמצא שם, ביחד עם כל בתי הכנסת ובתי המדרש שבבבל, ובכל חו”ל, לירושלים עיה”ק, להר הקודש, ולבית המקדש ממש (לא רק ל”מקדש מעט”), “מקדש אד’ כוננו ידיך”, ובשמחה ובטוב לבב.

והעיקר - להוסיף בכל עניני תורה ומצוותי, ביתר שאת וביתר עוז.

ויהי רצון שעל-ידי כל הפעולות בכל הענינים האמורים - נזכה לראות בגלוי את קיום היעוד בשיעור חומש היומי: “ה’ אלוקיו עמו ותרועת מלך בו”, ולכן “הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא”, היינו, גאולת הארי - “גור ארץ יהודה”, ובשבט יהודה עצמו - מלכות בית דוד, “עד כי יבוא שילה” - “מלך המשיח”, שהוא “מזרע דוד ושלמה”.

ובפשטות - ש”יעמוד מלך מבית דוד, הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו . . . ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה, וילחם מלחמות ה’ וינצח . . . ובנה מקדש במקומו, וקבץ נדחי ישראל”.

ואז יקויים גם הייעוד “אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה’ לעבדו שכם אחד”, “והיתה לה’ המלוכה”. וכל ענינים אלו - במהרה בימינו ממש.

אסיפת ועד לפנות בוקר

למחרת היום, ביום חמישי ט”ו תמוז, בשעת מנחה בארץ הקודש, התקשר יו”ר מזכירות הרבי הרב מרדכי אייזיק חדקוב ליו”ר ועד כפר חב”ד הרה”ח ר’ מנחם לרר, ואמר לו כי בהמשך לדברים שהרבי אמר ב”יחידות” לאורחים אודות הקמת בית אגודת חסידי חב”ד

בכפר חב"ד, הרבי אמור לערוך בלילה הקרוב התוועדות מיוחדת, ולשאת בה דברים נוספים בקשר לכפר חב"ד.

אי לכך, הורה הרב חדקוב לר' מנחם, עליו ועל כל חברי הוועד להאזין להתוועדות זו בשידור-החי, ולפעול בהתאם לדברים שייאמרו בה.

ועד כפר חב"ד באותם ימים מנה את היו"ר הר' מנחם לרר, וכן את החברים הרה"ח ר' שמעון בקרמן, הרה"ח ר' אלעזר גלבשטיין, הרה"ח ר' מנשה חדד, הרה"ח ר' גרשון סודקביץ, הרה"ח ר' יוסף קוק, שיחיו, ולהבל"ח הרה"ח ר' משה ליפשיץ.

חברי הוועד שעמדו על חשיבות הדברים, התכנסו כבר באותו לילה לאסיפת ועד דחופה לאחר חצות הלילה, בה דנו כיצד לממש בהקדם האפשרי את הוראת הרבי החדשה והמפתיעה מאמש. הם האזינו מספר פעמים להקלטה מדברי הרבי ביחידות מאור לט"ו תמוז, וקיבלו שורת החלטות מיידיות, לביצוע כבר למחרת, בערב שבת קודש.

לפנינו הפרוטוקול המלא בעניין, משיבת הוועד שנערכה באור לט"ז תמוז:

פרטי-כול משיבת ועד הכפר

שהתקיימה באור לט"ז תמוז ה'תשמ"ה

משתתפים: ר' מנחם לרר, ר' אלעזר גלבשטיין, ר' שמעון בקרמן, ר' מנשה חדד, ר' גרשון סודקביץ, ר' יוסף קוק ור' משה ליפשיץ. הרב מרא דאתרא הרב אשכנזי, הרב זאב קסלמן. ועדת בקורת: ר' יהודה הורביץ.

הישיבה התקיימה לפנות בוקר אחרי ששמענו את השידור מהיחידות הכללית, והישיבה נועדה לדון כיצד להביא לפועל את דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א ביחידות

הכללית שהתקיימה בליל ט"ו תמוז, ע"ד קביעת נחלה על שם "אהל יוסף יצחק ליובאוויטש" בכפר חב"ד.

לאחר שמיעת הטייפ פעם נוספת מהיחידות העלו שאלה, היכן המקום המתאים לזמני?

הוצעו כמה הצעות ביניהם בית הכנסת המרכזי וכדו'. רוב חברי הוועד הציעו את המבנה ששימש בעבר לחדר אוכל לבנות בבית ספר היסודי וכיום אינו משמש לשום מטרה.

תוך כדי דיון התקשרו למזכירות של כ"ק אדמו"ר שליט"א על מנת להיוועץ אתם, ולאחר הטלפון הוחלט: לקבל את ההצעה של חדר האוכל לבנות הנ"ל.

כמו-כן הוחלט: להכין מיד את השלט ולקבעו על הבנין עוד היום, נוסח השלט "בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש", ולעשות הכול שעוד היום יתחילו אברכי הכולל ללמוד במקום.

הוראות חדשות בשידור-חי

בהתוועדות המיוחדת שהרבי ערך באותו לילה כהמשך לחג הגאולה י"ב תמוז, התייחס הרבי פעם נוספת בשיחות הקודש לדברים מה'יחידות' ביום האתמול על הצורך להקים בכפר חב"ד "בית אגודת חסידי חב"ד".

בהמשך לדברים אלו, הוסיף הרבי ואמר כי בסמיכות לבניין החדש יש לבנות קריה חדשה בכפר חב"ד, להרחיב בכך את הכפר ולשכן בקריה זו עוד משפחות חסידיות רבות המעוניינות לחיות באווירה החסידית של הכפר שנוסד על-ידי כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע (תוכן הדברים בהתוועדות זו משולבים בשיחה שהובאה לעיל).

חברי הוועד שכזכור נצטוו על ידי הרב חזקוני להאזין להתוועדות המיוחדת ולהוראות שיימסרו בה, והקשיבו לדברים בשידור חי ב"בית שז"ר" - החליטו תיכף לאחר ההתוועדות על עריכת ישיבת ועד נוספת שלא מן המניין באותו יום.

במקביל נמסר מהמזכירות לחברי הוועד, כי במהלך יום חמישי התעניין הרבי בהקשר לבניין החדש, האם שטחי הישוב 'תוחלת' הצמודים לכפר חב"ד, סופחו כבר סופית ורשמית לכפר חב"ד.

הקמת בית אגו"ח בכפר והעברת הכולל

שעות אחדות לאחר ההתוועדות, נערכה ביום שישי בבוקר אסיפת ועד נוספת, בה התקבלו שורת החלטות כדי להביא לפועל את הוראות הרבי החדשות בשבת קודש זו.

לפנינו הפרוטוקול מישיבת הוועד המיוחדת שנערכה ביום שישי בבוקר, עש"ק בלק, ט"ז תמוז:

פרטיכול מישיבת ועד הכפר

שהתקיימה ביום עש"ק פר' בלק (בבוקר) ט"ז תמוז ה'תשמ"ה

משתתפים: ר' מנחם לרר, ר' אלעזר גלבשטיין, ר' גרשון סודקביץ, ר' מנשה חדד, ר' שמעון בקרמן ור' יוסף קוק (ר' משה ליפיש במילואים).

לאחר שמיעת שיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א מההתוועדות דהיום לפנות בוקר הוחלט: (א) לערוך התוועדות לכל תושבי הכפר בליל שבת קודש בבית אגודת חסידי חב"ד אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש (בהסכמת ר' אפרים וולף). ביום ש"ק בבית הכנסת בית נחום יצחק בשיכונים, כמוצש"ק בבית הכנסת בית מנחם, וכי"ט תמוז בבית הכנסת המרכזי.

תוך כדי האסיפה מופיע ר' שמואל חפר ואומר כי בשנת תשכ"ד שולב בתוכניות הבניה בכפר חב"ד ב' דירה לכ"ק אדמו"ר שליט"א, וקיבל מענה: ת"ת.

לפני כארבע שנים הייתי אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א ואז הרבי רצה שיתחילו בבניית 200 יחידות דיור ונעשו נסיונות לדבר עם ר' שלמה מייזנצ'יק באמצעות הרב חזקוני שלי, ולמטעם התכנית לא יצאה לפועל, כך שנפלה לי הברקה בשעת ההתועדות הבוקר אולי הכוונה לביצוע התכנית דאז.

מנחם לרר: התחושה שלנו, שהכוונה לבניה היא על שטחי תוחלת לשעבר, וזאת מכיוון שכ"ק אדמו"ר שליט"א שאל אתמול "האם שטחי תוחלת סופחו סופית לכפר חב"ד", ומאחר והבוקר בהתועדות אמר אדמו"ר שליט"א באם יבנו שיהא בכפר חב"ד או בסמוך לו, לכן אנו מבינים שבסמוך הכוונה היא לשטחי תוחלת לשעבר, כי כפר חב"ד ב' הרי נכלל בכפר חב"ד ולא שייך לומר שהוא בסמוך.

שמואל חפר: אני מבין אתכם, ראיתי לנכון לומר את דברי והתחלתי כפונן בידכם.

בהתאם להחלטה זו, הוכשר כבר באותו יום על ידי ועד כפר חב"ד מבנה חדר האוכל לבנות ונעשו בו השיפוצים הנדרשים להתאימו לייעודו החדש. על המבנה נתלה שלט גדול מאיר עיניים "בית אגודת חסידי חב"ד - אוהל יוסף יצחק ליובאוויטש".

במקביל, הנהלת ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית בארץ הקודש, שעל ידה פועל כולל האברכים בכפר חב"ד, ביקשה מחברי הכולל, שעד אז פעל באחד מכיתות הלימוד שבישיבה

בית אגודת חסידי חב"ד הזמני בכפר חב"ד, שנפתח בט"ז תמוז תשמ"ה

במרכז הכפר - להגיע עוד ביום שישי למבנה החדש, כדי ללמוד בו כבר באותו יום ולקיים בכך את הוראת הרבי.

כך החל "בית אגודת חסידי חב"ד" את פעילותו בערב שבת פרשת בלק, כשקול התורה של אברכי הכולל נשמע בו, כהוראת הרבי.

הוראות רבות ומעורבות עמוקה

מתוך העיון בפרוטוקולי ישיבות ועד כפר חב"ד בנושא לאורך השנה כולה, המתפרסמות בסקירה זו לראשונה, מתגלה ומתבהרת בפעם הראשונה מעורבותו והוראותיו של הרבי בכל תקופת הקמת הבית ולאחריו.

בפרוטוקולי אסיפות הוועד שלפנינו נחשפים שורה ארוכה של הוראות מהרבי ומעורבות עמוקה בכל שלבי הבנייה, כאשר כל ההתפתחויות מדווחות מאנשי הוועד אל הרבי באופן מידי, והרבי מורה ומנחה את אנשי הוועד כל העת, כפי שיסופר בע"ה להלן.

בית על הגבעה

בתבנית "בית חיינו" 770

במהלך השבוע שלאחר קבלת ההוראה המפתיעה, עסקו בועד כפר חב"ד בקדחתנות במציאת מקום מתאים להקמת המשכן של קבע לבית אגודת חסידי חב"ד. מדברי הרבי הובן כאמור שהבניין אמור להיבנות בתוך השטח המיועד להרחבת הכפר.

במקביל, לחברי הוועד נודע כי באותם ימים פנה הרבי אל המזכיר הרה"ח ר' ירחמיאל בנימין הלוי קליין, הגיש לו תמונה של 770, והורה לו שהבית שעתיד לקום בכפר חב"ד ייבנה בדוגמת בניין 770.

כך התקבלה אפוא ההחלטה - להקים את הבניין החדש בתבנית בניין "בית חיינו" 770, משכנו של נשיא הדור.

כעבור שנים, בעצרת לרגל יום ההילולא ג' בתמוז שנערכה ברחבת בניין 770 בכפר חב"ד, גילה הגה"ח הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי, מזכיר בית דין רבני חב"ד בארץ הקודש, את ששמע מאת הרה"ח הרב בנימין גורודצקי ע"ה, בא-כוחו של הרבי באירופה ובארץ-הקודש, שבתקופה בה הרבי הורה על הקמת הבניין, הרבי התבטא בפניו: "כשיבוא זמן וירצו להיזכר ברגעי ה'יחידות' כאן, כשהדבר לא יתאפשר עוד, יוכלו להיכנס אל הבית בכפר חב"ד ולהיזכר באותם רגעים..."

על מאורעות אותם ימים בכפר חב"ד, מדווח השבועון "כפר חב"ד" בגליונו מכ"א בתמוז תשמ"ה (גליון 199), תחת הכותרת "הבנין שיוקם בכפר חב"ד יהיה בצורתו של "770":

בהתאם להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, ב"יחידות" הכללית שקיים לפני אורחי חג הגאולה, הוקם ונקבע בכפר חב"ד "בית אגודת חסידי חב"ד - אהל יוסף יצחק ליובאוויטש", ומיד החל ה"כולל", בית המדרש הגבוה לתורה שבכפר חב"ד, לקיים את לימודיו הסדירים בין כתלי הבית הזה.

ההוראה ניתנה במסגרת ה"יחידות", שהתקיימה באור ליום ט"ו תמוז (יום ההילולא של בעל "אור החיים" הק') עבור אלפי האורחים שהגיעו מכל קצוי תבל לחוג את חג הגאולה י"ב י"ג תמוז בחצר כ"ק אדמו"ר שליט"א. באותה הזדמנות חזר כ"ק אדמו"ר שליט"א בחריפות ובהחלטיות רבה על הקביעה שביתו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, ב-770 איסטערן פארקוויי, על כל הנמצא בו, שייך לכ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע ונמצא בבעלותו המתמדת שכן, כפסק חז"ל, "הוא בחיים".

כפי שדווח בגליון הקודם קרא כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות חג הגאולה את שמו של בית כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע בשם "בית אגודת חסידי חב"ד - אהל יוסף יצחק ליובאוויטש",

כיוון שכ"ק אדמו"ר נ"ע העביר את הבית ואת כל אשר בו, מבחינה פורמלית, לאגודת חסידי חב"ד. בהמשך לזה הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א ב"יחידות" האמורה שהתקיימה למחרת ההתוועדות, כי גם בכפר חב"ד, הכפר שנוסד על-ידי כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, ייקבע בו ביום בית בבעלותו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע שגם הוא ייקרא באותו שם, ושיקוימו בו הלימודים של ה"כולל", וכן יישלחו לשם כל ספרי החסידות של רבותינו הקדושים.

ההוראה בוצעה מיד, והמלים "בית אגודת חסידי חב"ד - אהל יוסף יצחק ליובאוויטש" נקבעו בו ביום על חזית הבית בכפר חב"ד, כשם שנקבעו באותו יום על חזית הבית ב-770 איסטערן פארקוויי.

בליל שבת קודש התקיימה בבית זה התוועדות חסידית, בהשתתפות כל תושבי הכפר שנמשכה עד אור הבוקר. התוועדות זו התקיימה במסגרת הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א מחג הגאולה ומן הימים שלאחריו, כפי שדווח בגליון הקודם להמשיך ולקיים התוועדות בכל יום מן הימים הבאים ובמיוחד בשבת קודש שהוא תענית נדחה של י"ז בתמוז.

הבית שנקבע במרכז הכפר הוא משכן זמני. ועד הכפר ניגש לתכנן ולבצע בניה מזורזת של בנין שייבנה במיוחד לשם כך, וכפי שנודע יהיה בעל תבנית ארכיטקטונית כתבנית הבנין הראשון הנושא שם זה, הוא בנין "770". שני הבתים "התאומים" יהיו זהים גם בצורתם וגם בתוכנם, וגם בשמם: "בית אגודת חסידי חב"ד - אהל יוסף יצחק ליובאוויטש".

הוראה נוספת של כ"ק אדמו"ר שליט"א הייתה בהתוועדות ט"ו תמוז, בהמשך להוראה הקודמת בדבר הקמת הבית והיא - לבנות קריה חדשה בכפר חב"ד, להרחיב בכך את הכפר ולשכן בקריה זו עוד משפחות חסידיות רבות המעוניינות לחיות באווירה החסידית של הכפר שנוסד ע"י כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע. כן הורה כ"ק הרבי שליט"א שועד מיוחד של אגודת חסידי חב"ד יעסוק בבניית ורכישת דירות בקראון הייטס כדי לאפשר שם השגת דירות למעוניינים במחיר זול.

עם סגירת הגליון נמסר כי אור ליום ג' השבוע נדפס ספר התניא בבית אגודת חסידי חב"ד - אהל יוסף יצחק ליובאוויטש בכפר חב"ד, ברוב עם הדרת מלך, בנוכחות המוני תושבי כפר חב"ד.

הקמת הבית - עניין רוחני

בעקבות ההחלטה להקים את הבנין בתבנית 770, התעוררה שאלה חדשה: האם הבית יוקם בתבנית בנין 770 רק בצורתו החיצונית, או גם בחלוקת החדרים הפנימית.

יו"ר ועד כפר חב"ד ר' מנחם לרר התקשר בראשית אותו שבוע אל המזכיר הרב בנימין קליין, שטח בפניו את התלבטות הוועד, וביקש לקבל את הוראת הרבי בעניין. הרב קליין שאל את הרבי, והרבי הורה אשר "כיון שזהו ענין רוחני - שיעשו כפי החלטת הוועד הגשמי והרוחני".

עשרה ימים לאחר דברי הרבי הראשונים אודות הקמת הבית, ביום ראשון כ"ה תמוז, נערכה אסיפת ועד מיוחדת נוספת, בה הוחלט על השטח בו יוקם הבנין החדש.

חסידים ליד חדרו הקדוש של הרבי,
מתכוננים להיכנס ל'יחידות'.
ציור מאת זלמן קליינמן

וכך מופיע בפרוטוקול אסיפת הוועד מאותו יום:

פרטיכול מיישיבת ועד הכפר

שהתקיימה ביום א' כ"ה תמוז ה'תשמ"ה

משתתפים: ר' מנחם לרר, ר' אלעזר גלבשטיין, ר' שמעון בקרמן, ר' גרשון סודקביץ, ר' מנשה חדד, ר' משה ליפיש (ר' יוסף קוק במילואים).

שמעון בקרמן: לימוד קטע משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א מהתוועדות פרשת חוקת ה'תשמ"ה.

מנחם לרר: הבקר שוחחתי בטלפון עם הרב בנימין קליין וסיפר לי שסיפר לכ"ק אדמו"ר שליט"א על ההתלבטות שיש לנו לגבי . . . וכמו כן על ההתלבטות כיצד לבנות את הפנים של הבנין, וכ"ק אדמו"ר שליט"א לא התייחס לענין . . . לגבי תכנית הפנים אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, כיון שזהו ענין רוחני שיעשו כפי החלטת הוועד הגשמי והרוחני.

בעת הישיבה התקשר ר' מנחם לרר לרב אשכנזי ובקשו לזמן למחר בלילה לישיבה את הוועד הרוחני שישב יחד עם הוועד הגשמי על מנת להחליט בנושא הנ"ל.

מנחם לרר: ברצוני להודיע לכל חברי הוועד כי ביום שני י"ט בתמוז סיירתי בשטחים שניספחו לכפר חב"ד מתוחלת, יחד עם כמה מחברי הוועד, ור' שמואל חפר ור' ברוך גופין, והחלטנו שהמבנה של בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש יוקם על הגבעה שמול בית שז"ר.

אספת הוועד הרוחני והגשמי

בהתאם להוראת הרבי כי בכל הקשור לתוכנית הפנים של הבניין, ידונו על כך יחד חברי הוועד הגשמי וחברי הוועד הרוחני, נערכה אסיפה מיוחדת של חברי שני הוועדים ביום שלישי כ"ז תמוז.

באספה זו הועלו על ידי המשתתפים גישות שונות אודות חלוקת החדרים הפנימית בבניין. היו שטענו כי הבניין החדש אמור להיבנות במתכונתו המדוייקת של 770 המקורי, הן בצורתו ובממדיו החיצוניים והן בחלוקת החדרים הפנימיים. לעומתם היו אחרים שטענו שאם כי הבניין אכן אמור להיבנות במדוייק בתבנית 770 ובחלוקת החדרים התואמת, אולם ניתן לבנות את החדרים הפנימיים שיהיו גדולים יותר, וכך הבניין כולו יהיה גדול יותר בממדיו מאשר הבניין המקורי.

גישה שלישית טענה כי רק חלוקת החדרים בקומה הראשונה צריכה להיות מקבילה לצורת החדרים בקומה הראשונה של "בית חיינו" 770, אך את החדרים בקומה השניה והשלישית ניתן לחלק בצורה שונה, כדי שניתן יהיה לקיים בהם כינוסים רבי משתתפים.

לפנינו קטעים מתוך הפרוטוקול המיוחד מאספת שני הוועדים שדנה בנושא זה:

פרטיכול מיישיבת ועד הכפר עם הועד הרוחני

שהתקיימה ביום ג' כ"ז תמוז ה'תשמ"ה

הישיבה התקיימה ב"בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש".

משתתפים: ר' מנחם לרר, ר' שמעון בקרמן, ר' משה ליפשי, ר' גרשון סודקביץ, ר' אלעזר גלכשטיין ור' מנשה חדד (ר' יוסף קוק במילואים).

מטעם ועד הרוחני השתתפו באסיפה המרא דאתרא הרב אשכנזי, ר' אייזיק קרסיק, ר' נחום גורלניק, ר' זושא וילימובסקי, ר' זלמן גופין, ר' אליהו קוק, ר' דובער חן, ר' זאב קסלמן ור' אהרן הלפרין - מזכיר.

ועדת בקורת: ר' צבי רוטנברג ור' יוסף בארנס.

על סדר היום: תכנית פנים לבניין בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש, שעומדים לבנות בקרוב בעזהשי"ת.

הרב אשכנזי: לימד הלכה במשנה תורה לרמב"ם.

מנחם לרר: כ-4 ימים לאחר היחידות הכללית לאחר י"ב תמוז שאז כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה לבנות את בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש בכפר חב"ד, החלטנו לשאול במזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד תכנית הפנים של הבית כיצד תהיה האם בדומה ל-770 או בתוכנית אחרת, ומהמזכירות מסרו בטלפון שכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר, היות וזה ענין רוחני שיחליטו בזה הועד הגשמי והועד הרוחני, לכן ברצוני להביא לדיון את הנושא.

מנחם לרר: בועד דברנו שהיות וכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר שזה ענין רוחני, לא נוכל לשנות והסקנו מזה שצריך לבנות כדוגמת 770, רק השאלה אם להגדיל את החדרים או לבנות באותו גודל כפי שהוא ב-770.

דובער חן: לאחר שכולם יאמרו את דעתם, כ"ק אדמו"ר שליט"א הוא שיחליט בזה. אייזיק קרסיק: מאחר וכ"ק אדמו"ר שליט"א הראה את התמונה של 770, לכאורה הכוונה על הצורה החיצונית, ועל הפנים ניתן לשנות לפי הצורך.

זלמן גופין: אין אנו יודעים מהו היעוד של הבנין, לכן לדעתי הצורה צ"ל כמו שזה היום, עכ"פ לגבי הקומה הראשונה.

זאב קסלמן: התוכנית הפנימית צ"ל להבנות לפי הצרכים שנחליט, דהיינו אם נראה לנכון שבסמיכות לחדרו של כ"ק אדמו"ר שליט"א צריכים להוסיף עוד 2 חדרים יעשו זאת.

המרא דאתרא: אומר הלכה מספר הרמב"ם מהלכות בית הבחירה פרק א' בנין שבנה שלמה וכו'. לדעתי, את הקומה הראשונה אין לשנות בה דבר, לגבי שאר הקומות ניתן לשנות מלבד החדר של כ"ק אדמו"ר הריי"צ והחדר שבו כ"ק אדמו"ר שליט"א ערך את ה"סדר" שאותם אין לשנות.

אהרן הלפרין: אנו כחסידיים צריכים להאמין שמקום זה צריך להיות מרכז עולמי שאליו יבואו רבבות רבבות של אנשים, לכן לדעתי בבנין זה צריך להיות אולם ענק שבו יכילו רבבות, לגבי החדר והקומה של כ"ק אדמו"ר שליט"א כמובן שגם הוא צר ויש להגדילו לפי הצורך...

לסיכום: א) לגבי הצורה הפנימית, רוב הדעות שאין לשנותה. ב) לגבי הגדלה, רוב הדעות שיש להגדיל לפי הצרכים.

לאחר הסיכום הושמעו דעות לכאן ולכאן והתעוררה שאלה באם נשנה את מדות הפנים עלול להיווצר מצב שתשתנה גם הצורה הפנימית והחיצונית, כגון: מס' חלונות וכדו'.

לכן הוחלט:

א. בנין "בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש" יבנה כפי הבנין של 770 בצורתו החיצונית והפנימית, עם אפשרות להגדיל את הפנים עד לגבול מסויים באופן שלא ישנה את הצורה הפנימית והחיצונית.

ב. להעביר לכ"ק אדמו"ר שליט"א את ההחלטה בצירוף תמצית שלושת הדעות שהועלו ולבקש חו"ד וברכתו.

הצעת מינוי אדריכלים חסידי חב"ד

לאחר שהוחלט על השטח בו ייבנה הבניין החדש, וכן לאחר שנקבע כי הבניין ייבנה במתכונת בניין 770 המקורי, ניתן היה להתקדם הלאה ולדון אודות האדריכלים שיתכננו את הבניין.

אדריכלים רבים הציעו את עצמם לבנות את 770, אולם ועד כפר חב"ד דחה הצעות אלו, כיוון שהעדיף לעבוד עם אדריכלים חסידיים. המועמדים שעלו היו הרה"ח ר' אריה יקונט ע"ה מירושלים ויבלחט"א הרה"ח ר' מרדכי גורליק מנחלת הר חב"ד.

על הדיון בנושא זה, אנו למדים מתוכנה של ישיבת ועד נוספת, שנערכה בסוף אותו שבוע, בערב שבת פרשת מטות-מסעי, ראש חודש מנחם אב:

פרטיכול משיבת ועד הכפר

שהתקיימה ביום ו' ערש"ק פר' מטות-מסעי, ראש-חודש מנחם-אב ה'תשמ"ה

משתתפים: ר' מנחם לרר, ר' אלעזר גלבשטיין, ר' משה ליפשי, ר' גרשון סודקביץ, ר' מנשה חדד ור' שמואל חפר.

מנחם לרר: ברצוני לשבת היום ולהחליט את מי אנחנו לוקחים לאדריכל לבניית את "בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש". ישנם כמה הצעות של אדריכלים פרטיים וכן של חברה גדולה בשם "אפשטיין" שיש להם סניפים בחו"ל וגם בניו יורק, אני מעלה זאת כהצעה.

שמואל חפר: כיון שמדובר כאן בהעסקת בנין, אין טעם לחפש דווקא חברה גדולה שתקח מאתנו הרבה כסף עבור הטלקסים בלבד וכן עבור שאר השירותים. לדעתי יש להצטמצם ולקחת אנשים יותר קטנים מבחינת היקף סדר גודל של חברה, הייתי מציע לקחת מודד טוב שיעתיק את הבנין כמות שהוא.

משה ליפשי: אני חוזר להצעתי הקודמת, לקחת את ר' מרדכי גורליק מנחלת הר חב"ד שהוא אדריכל וכמובן גם מודד.

הוחלט: לקבל את ההצעה הנ"ל.

אלעזר גלבשטיין: אני מציע לקחת את יקונט יחד עם ר' מרדכי גורליק.

לאחר דיון בנושא הוחלט לזמן את שני המועמדים לשיחה במוצש"ק פר' מטות-מסעי, כל אחד בנפרד ואחר כך שניהם ביחד.

האדריכלים: ר' אריה יקונט ור' מרדכי גורליק

במוצאי השבת נערכה אסיפת ועד נוספת במשרדי ועד כפר חב"ד, אליה הוזמנו שני האדריכלים האמורים, ר' אריה יקונט ז"ל ויבדל"ח ר' מרדכי גורליק.

לאחר שהוועד שוחח עם כל אחד מהם בפני עצמו, הוחלט לקחת את שניהם לעבודה משותפת במספר תנאים. את הפרטים לכך אנו מוצאים בפרוטוקול שנרשם מאותה אסיפה:

פרטיכול משיבת ועד הכפר

שהתקיימה במוצש"ק פר' מטות-מסעי ב' מנחם-אב ה'תשמ"ה

משתתפים: ר' מנחם לרר, ר' אלעזר גלבשטיין, ר' מנשה חדד, ר' משה ליפשי, ר' גרשון סודקביץ ור' שמעון בקרמן (ר' יוסף קוק במילואים).

לישיבה מוזמנים ר' אריה יקונט ור' מרדכי גרליק, שניהם אדריכלים, וזאת לפי ההחלטה מהישיבה ביום ו' האחרון לזמן את 2 האדריכלים הנ"ל לשם לשיחה, על מנת לבדוק את האפשרות להטיל על שניהם את תכנון המבנה הקבוע של בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש.

מנחם לרר: פונה לר' אריה יקונט במספר שאלות על מנת לבדוק אם ההחלטה שלנו מיום ו' לקחת את שני האדריכלים מתקבלת על הדעת ואין בה משום פיגור בעבודה. . . חלוקת תפקידים וכדו'.

אריה יקונט: לדעתי יש מקום להטיל את העבודה הנ"ל על שני אנשים מבלי לפגוע במהירות הביצוע. נחלק ביננו תפקידים וזה דבר שלא ניתן לפרט כעת כל עוד שאיננו יודעים בדיוק מהם הפרטים, אך בהחלט ניתן לחלק את העבודה ביעילות, למרות שאינני רואה את היקף העבודה בסדר גודל שלא יהיה ביכולתו של אדריכל אחד לשאת אותה, בכל זאת יש מקום לשניים. . . מהירות העבודה, מצידו עכ"פ, אינני רואה שיהיה עיכוב בביצוע, לא אוכל לומר זמן שבו אוכל לסיים את העבודה, כי אינני יודע בדיוק מה נדרש, אך ברור לי שלא נעכב.

מופיע לישיבה ר' מרדכי גרליק (ר' אריה יקונט עוזב את הישיבה בינתיים).

מנחם לרר: פונה לר' מרדכי גרליק במספר שאלות זהות לאלה של ר' אריה יקונט. מרדכי גרליק: לדעתי, 2 אנשים יזרזו בהרבה את מהלך העבודה ויש מקום לשנתף בזה אפילו 3-4 אנשים...

ר' מרדכי גרליק עוזב את הישיבה והועד מתייעץ לכד.

לאחר הדיון מוזמינים את שני המועמדים לישיבה ומכשרים להם כי הועד החליט לקחת את שניהם. ואלה התנאים הראשוניים:

שניכם ביחד וכל אחד לחוד כלפינו באחריות מלאה לכל הפרוייקט;

הוצאות הנסיעה לחוץ לארץ - יוחלט בשלב מאוחר יותר על מי חלים;

להכין כמה תכניות על מנת להגישם לכ"ק אדמו"ר שליט"א ולפי זה להחליט, התכניות הדרושות הן: א) תכנית הבנין כמות שהוא היום בדיוק. ב) תכניות הבנין כמות שהוא עם הגדלה פרופרציונלית. ג) תכנית הבנין כפי הצעה ב' עם אפשרות לשינוי מיקום חדרים מסויימים.

לתת לנו תשובה מהי התקופה שעליה תוכלו להתחייב לסיים את התכניות.

האדריכל הרה"ח ר' אריה יקונט ז"ל

האדריכל הרה"ח ר' מרדכי גורליק שי'

האדריכל ר' אריה יקונט השתלם במגמת עיצוב ואדריכלות פנים, ואילו ר' מרדכי גורליק התמחה בבניית במוסדות דת כמו בתי כנסת ומקוואות. במקצועם הם משלימים אחד את השני, וכך אכן עבדו השנים יחד בידידות ובאחדות.

הגשת תוכניות עבודה

יומיים לאחר שהוחלט לקחת את האדריכלים החב"דיים יקונט וגורליק לעבודה זו, הוזמנו האדריכלים לאסיפה נוספת במשרדי הוועד, כדי שיציגו תוכנית עבודה מסודרת להגשת תוכניות הבנייה ולהתחלת העבודה בשטח.

את הפרטים על אסיפה זו, אנו לומדים מן הפרוטוקול הבא:

פרטיכול מיישיבת ועד הכפר

שהתקיימה ביום ב' ד' מנחם-אב ה'תשמ"ה

משתתפים: ר' מנחם לרר, ר' משה ליפשי, ר' אלעזר גלבשטיין, ר' מנשה חדר, ר' יוסף קוק, ר' שמעון בקרמן, ר' גרשון סודקביץ.

מוזמנים: האדריכלים ר' אריה יקונט ור' מרדכי גרליק.

נמסר דו"ח על ההתקדמות בענין התוכניות לשטח לבניית בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש. האדריכלים מסרו כמה נתונים שאותם התבקשו בישיבה הקודמת למסור ואלו הן:

- א. תוך שבועיים מיום שיודעים את כל הנתונים, יינתנו התוכניות על ידי האדריכלים.
- ב. יוכלו לצאת לחוץ לארץ בשבוע אחרי ט' באב.
- ג. אחרי שלב ההגשה יוכלו לגשת לתוכניות עבודה, תכניות ארכיטקטורה, מיזוג אויר, חשמל וכו'.

ד. מהגשת התכניות (הגשה) תוך כחודשיים ומחצה יותחל בכניה.

ה. היועץ לקונסטרוקציה ד"ר מרדכי פראדיס (יעשה את עבודתו בחנם - תרומה).

ו. מיזוג אויר מציעים לקחת את מר רוטשילד מת"א.

ז. יועץ תברואה מציעים לקחת את ר' יהודה דיסקין (מהמכון להלכה).

ח. יועץ חשמל מציעים את ר' משה לרנר מנחלת הר חב"ד (מוכן לתת את העבודה בחינם).

אחרי שהשטח להקמת הבניין אותר, היה צורך להכשיר אותו לבנייה, ובוועד חיפשו מי שיעשה זאת.

הרה"ח ר' צבי רוזנפלד מאנ"ש בני ברק, הצליח לרתום למשימה את ידידו ושותפו לעסקים מר אליעזר גלס, מי שהיה הבעלים של "מטמנת חירייה". מר גלס הביא את הטרקטורים שלו, ובמשך כמה שבועות הם פינו מהשטח את כל החורבות שעוד נותרו מהמושב תוחלת.

דרישת הרבי שהכל ייעשה כחוק

כעת, ועד כפר חב"ד היה צריך למצוא פתרונות שיאפשרו לבצע בזריזות את תהליך הבנייה. ראשית נדרש היה קבלת היתר בניה לבניין, כמקובל, וכן קבלת אישור מיוחד להפיכת הקרקע מקרקע חקלאית לכזו המיועדת לבנייה.

היו שביקשו לעשות מעשה ולקבוע עובדות בשטח, אולם הרבי הורה באופן חד משמעי שלא להתחיל אפילו בהכשרת השטח, עד לאחר קבלת האישור החוקי ממשרדי הממשלה המתאימים.

אלא שכל הנוגעים בדבר, כמעט ללא יוצא מהכלל, לאחר ששמעו על מבוקשו של הרבי בהקמת הבית המרכזי המיוחד הזה - נעתרו באהדה למילוי הבקשה.

מספר על כך ר' מנחם לרר:

"כשהחלה ההתעסקות בבניית 770, הדבר הראשון שעשיתי, היה לגשת למי שהיה אז שר החקלאות, אריק נחמקין. הוא היה יהודי יקר שעזר לנו הרבה. הרי הקרקע הזאת הייתה קרקע חקלאית והיה צריך להפשיר אותה לבנייה. הוא קרא למי שהיה אז ראש מינהל מקרקעי ישראל, משה ליפקה, והורה לו לעזור לנו.

בדרך הטבע, אפילו במציאות של אותן שנים, הרבה לפני מעמסת הביורוקרטיה של השנים האחרונות, היה זה תהליך ארוך שאמור לקחת שנים. לא רק שהיה צורך בהפשרת הקרקע, היה צורך בהכנת תכנית מתאר לאזור כולו, הכנת תב"ע (תכנית בנין עיר) לכפר חב"ד, וכמובן אישור תוכניות הנדסיות והוצאת היתרים. דברים שדורשים אישורים מגורמים רבים ונמשכים זמן רב מאוד.

הסברתי לנחמקין את חשיבות ודחיפות העניין והוא התגייס לעזור לנו. גם פניתי באופן אישי לכל אחד מחברי הוועדה לשמירה על השטחים החקלאים שפעלה אז, נפגשתי עם כולם וכולם הביעו נכונות לעזור, למעט אדם אחד קיבוצניק שאמר לי בטלפון, שזה לא מעניין אותו והוא גם לא מעוניין להיפגש עימי. מיד דיברתי עם נחמקין ואמרתי לו: מילא שהוא לא רוצה לתמוך, אבל אפילו לא לפגוש אותי? הוא טיפל בעניין ואחר-כך נוצר ביני ובין אותו חבר ועדה קשר מאוד טוב, והוא סייע לנו בכל כוחו".

לחסוך בהוצאות ככל האפשר

במקביל, התעורר הצורך להשיג את תוכניות בניין 770 המקורי שנבנה בשנת תרצ"ג, ועל פיו לתכנן את הקמת שלד הבניין.

ועד כפר חב"ד ביקש אפוא לשלוח לחצרות קדשנו את האדריכלים ר' אריה יקונט ור' מרדכי גורליק, כדי שהם יערכו את המדידות הנדרשות, וכן לבדוק את סוגי החומרים מהם בנוי הבניין. התוכנית הייתה, כפי שעולה מתוך פרוטוקול אסיפת הוועד בנושא, כי שני האדריכלים ייסעו לשם כך יחד ל"בית חיינו" לאחר תשעה באב, אבל הרבי הורה במפתיע שלא ייסעו, משום שהרבי ביקש לחסוך ככל האפשר בהוצאות.

טרקטורים מכשירים את השטח לקראת התחלת הבנייה

מדידות ב-770 באישון לילה

לקראת חודש תשרי חודש השביעי ה'תשמ"ו, נסע לחצרות קדשנו חבר ועד כפר חב"ד ר' גרשון סודקביץ, והוא, בלי ידע מוקדם בהנדסה ובאדריכלות, מדד את ההיקף החיצוני של 770.

מספר על כך ר' גרשון:

כשהגעתי ל"בית חיינו", נכנסתי למזכיר הרב בנימין קליין, ואמרתי לו שאם אנחנו רוצים לבנות את הבניין שיהיה זהה לבניין 770, אני חייב את תוכניות הבניין. נסעתי לעיריית ניו-יורק, וניגשתי למחלקה היכן שאמורות להיות כל תוכניות הבנייה. הפקידה לקחה את הכתובת המבוקשת ובדקה, והתיק המדובר היה ריק. היא כתבה לי מסמך שמישהו לקח את כל המסמכים שהיו בתיק הבניין.

מצאתי את עצמי אובד עצות. בהעדר תוכניות הבנייה, אנחנו חייבים למדוד את הבניין בכוחות עצמנו. חזרתי למזכירות ואמרתי לרב קליין שאני רוצה למדוד את הבניין. הוא הבין אותי והסכים לעניין, אך הזהיר אותי שהדבר צריך להיעשות בחשאי. "הדבר רציני מאוד אצל הרבי, ואני לא יודע איך הרבי יגיב על זה", אמר לי.

לקחתי איתי עוד בחור והתחלתי למדוד את הבניין, אבל היו כמה בעיות. הרי לא יעלה על הדעת למדוד את חדר ה"יחידות", וצריך גם למדוד למעלה, בקומות העליונות. למזלי, בשנים שלמדתי בישיבה ב-770 הייתי קרוב אל חדר"ג הרש"ג. ניגשתי אליו וסיפרתי לו את כל העניין וביקשתי את אישורו למדוד בקומות העליונות, וכך אוכל גם לדעת מה המידות של חדר הרבי.

הוא הסכים מיד כשהבין שזה הרצון של הרבי, אבל גם הוא הזהיר אותי לעשות זאת בחשאי, בדיוק כמו הרב קליין, כיוון שגם הוא חשש מסיבות מובנות. כך שאת כל המדידות נאלצנו לבצע בשעות בהן לא מסתובבים אנשים במקום.

ערכנו אפוא את המדידות בשעות הקטנות של לילות חול-המועד סוכות, בזמן שכולם היו בשמחת בית השואבה. אולם כאשר מדדנו בחוץ, למרות שהיה זה בשלוש לפנות בוקר, היו מי שראו אותנו. לבחורים שראו אותנו הסברתי שיש לי תחביב שכזה שאני רוצה לדעת את המידות של 770.

למחרת בבוקר, הרב קליין קרא לי למזכירות ואמר לי שראו אותי מודד. הסברתי לו שאין מה לעשות, בימים האלה בחורים נמצאים ב-770 במשך כל היממה, עשרים וארבע שעות. עשינו כל השתדלות שלא יראו אותנו, אבל אי אפשר להצליח במאת האחוזים.

בהתאם לשרטוטים אלו יכלו כבר האדריכלים בארץ לתכנן את צורת הבניין הכללית והיקפו ולהגיש תוכניות ראשוניות, אולם לכולם היה ברור כי אין זה הפתרון הרצוי.

הימים חלפו ומוצא אין.

מזכיר הרבי הרב ניסן מינדל מבקר באתר עליו ייבנה 770 בכפר חב"ד.
נראים בתמונה מימין לשמאל: הרה"ח ר' יוסף יצחק אהרונוב, המזכיר הרב מינדל, הרה"ח ר' מנחם לרר,
מר אליעזר גלאס, הרה"ח ר' אהרן פרוס והרה"ח ר' צבי רוזנפלד

השתדלות במשרדי הממשלה

למרות שעם ההוראה על בניית הבית, הרבי הודיע כי הכספים הדרושים לכך כבר ישנם - בוועד כפר חב"ד ביקשו להשיג בכוחות עצמם את התקציבים הגדולים הנדרשים, מבלי לקחת כסף מהרבי עבור הקמתו.

ועד הכפר בראשות הר' מנחם לרר פעל רבות בנושא, בין היתר אצל משרדי הממשלה הנוגעים בדבר. לפנינו דיווח בנושא זה, שמסר ר' מנחם באסיפת ועד שהתקיימה ביום חמישי כ"ח תשרי תשמ"ו:

ביום ג', אסרו חג הסוכות, ביקרתי אצל השר דוד לוי ושוחחתי עמו אודות בניית "בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש", עבור כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכן על הקמת 50 יחידות דיור כולל עבודות פיתוח ותשתית.

השר לוי שמח על כך שיש לו הזכות לעזור בהקמת בית לרבי מליובאוויטש, ובכדי להיות מעשיים ומאחר ומדובר בפרוגרמה שעלותה כמה מאות מליוני שקלים, לכן מבקש להגיש לו את הפרוגרמה והערכה כספית, ולאחר מכן יזום פגישה משותפת עם שר האוצר במטרה לתקצב את כל הפרויקט הנ"ל.

פעילות בבית אגו"ח להצלחת "פרשת הספרים"

כזכור, ההוראה הפתאומית להקמת העתק לבית אגודת חסידי חב"ד נמסרה עם נתינת הפומביות ל"פרשת הספרים" בחודש תמוז תשמ"ה. פרשה כאובה זו נמשכה לכל מהלך שנת תשמ"ו, כאשר בבית המשפט הפדראלי בניו יורק התנהל המשפט בין אגודת חסידי חב"ד העולמית ובין הנכד שגנב את הספרים.

פרשייה זו גרמה לרבי עגמת נפש רבה, והדבר היה ניכר בכל אותה העת. חסידים מכל רחבי תבל ביקשו לערוך פעולות רוחניות שונות להצלחת המשפט ולהביא ל"דין נצח" אמיתי ומוחלט בנושא.

גם בכפר חב"ד התנהלה פעילות בנושא זה, כאשר מוקד הפעילות היה בבית אגודת חסידי חב"ד במשכנו הזמני.

על כך אנו למדים מדיווח נוסף מאסיפת ועד הכפר, מיום שלישי י"ג בכסלו תשמ"ו:

מנחם לרר: בימים אלה אושר בוועדת משנה של הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה של משרד הפנים, הקמת הבנין של בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש, וכמו כן הדבר אושר ע"י הוועדה לבנין ערים לודים.

אתמול נעשו באתר הבניה בדיקות קרקע, ונמסרו הנתונים למהנדס על מנת להכין כבר תוכניות עבודה. אתמול ביקרתי אצל השר דוד לוי בענין תקציב לבניה הנ"ל, והוא ביקש להכין תכנית עבודה עם הערכה כספית, מיוסף מרגלית מנהל האגף לבניה כפרית ואז יתחיל לפעול להשגת הכספים. הבטחתי למר מרגלית להביא לו תוך 10 ימים תשריט של אתר הבניה והערכה כספית.

מנחם לרר: לפי החלטת הוועד משיבה קודמת, כינס ועד הכפר את ועד הרוחני והרב על מנת להחליט מה ניתן לעשות מצד תושבי הכפר בענין הספרים של אגודת חסידי חב"ד.

בישיבה הנ"ל הוחלט לארגן בכל לילה אחר חצות עד לאחר י"ט כסלו כשני מנינים מאנ"ש דכפר חב"ד שיאמרו את כל ספר תהלים. הדבר התחיל מאותה לילה שבה התקיימה הישיבה (ליל רביעי שעבר) ובימי השבת קודש יאמרו את כל התהלים כל תושבי הכפר, בשעה 7:00 בבוקר, כל זה יהיה בבית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש. עד להיום ההחלטה מתבצעת.

כמו כן הוחלט באותה אסיפה ללמוד שיעור חסידות ביום השבת קודש לאחר אמירת תהלים, השיעור נמסר על ידי ר' זלמן שי' גופין.

פעילות ציבורית מסועפת

בחודשים הראשונים של שנת תשמ"ו, הלכה והתרחבה הפעילות ב"בית אגודת חסידי חב"ד" שבכפר חב"ד. אמנם הפעילות נעשתה מצריף זמני וארעי, אך המקום הפך להיות אבן שואבת לפעילות חסידית ולפעולות הפצת המעיינות.

על כך מדווח בהרחבה עורך "כפר חב"ד", הרה"ח ר' אהרן דוב הלפרין, בגליון 221, מכ' טבת תשמ"ה, תחת הכותרת "פעילות ציבורית מסועפת מתקיימת ב"בית אגודת חסידי חב"ד" בכפר חב"ד":

כיום, בית אגודת חסידי חב"ד בכפר חב"ד, שוקק חיים ציבוריים, והפעילות הציבורית בו מסתעפת והולכת. כל הפעילות הזו, ואף במידה מרובה יותר, בהתאם להרחבת האפשרויות, תועתק לבניין החדש "בית אגודת חסידי חב"ד - אהל יוסף יצחק ליובאוויטש", ההולך ונבנה על פני שטח רחב ידיים בכפר חב"ד.

כללית, דומה הבית הזה בפעילותו ובתוכנו לאחיו התאום - "בית אגודת חסידי חב"ד - אהל יוסף יצחק ליובאוויטש" הנמצא ב-770 איסטערן פארקוויי בברוקלין, ול"בית מחנה ישראל אהל יוסף יצחק ליובאוויטש" הנמצא על ידו, המשמשים, כידוע, מרכזים ציבוריים לפעילות ציבורית שוקקת בכל התחומים.

כך, למשל, מתקיימים ב"בית אגודת חסידי חב"ד, אהל יוסף יצחק ליובאוויטש" שבכפר חב"ד, לימודים תורניים בציבור באופן סדיר וקבוע בכל שעות היום. כשלושים אברכים לומדים במסגרת "כולל האברכים", בית המדרש הגבוה לתורה המתקיים במקום, ומקיימים שיעורים קבועים בנגלה ובחסידות. בין הרבנים המרצים באופן קבוע את שיעוריהם התורניים בנגלה ובחסידות נמנים הרבנים הגאונים: י. לפקובסקי, זלמן גפני, טוביה בולטון, ודב טברדוביץ.

תכופות מתקיימות במקום התוועדויות מרכזיות רבות משתתפים, כאשר כמעט כל ההתוועדויות החסידיות העיקריות מתקיימות במקום זה. החל מהימים הנוראים בתחילת השנה, החלו מתקיימות במקום תפילות בשבת וביום טוב במספר גדול של מתפללים, כאשר ה"קידושא רבא" הנערך במקום מושך אליו מתפללים רבים גם משאר בכתי הכנסת בכפר חב"ד, המגיעים למקום לאחר סיום התפילה.

במקום נמצאת ספרייה ציבורית לשרות האברכים הלומדים במקום באופן קבוע, וכן לשרות כל המעוניין. הגרעין המרכזי של הספרייה הוא אוצר הספרים של ההוצאה החב"דית

"קה"ת", שנשלח למקום, על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, במתנה מהוצאת הספרים המרכזית בברוקלין ניו יורק.

כמו כן, על פי הוראת הרבי שליט"א, שולחת הוצאת הספרים קה"ת למקום כל ספר חדש שיוצא לאור על ידה, ובכך הולכת הספריה וגדלה ומתעשרת בספרים. רבים תורמים למקום ספרים תורניים נוספים מסוגים שונים, וכך הולכת ומתרחבת ספריה גדולה שעתידה להיות אחת הספריות המרכזיות הגדולות בארץ הקודש, כאשר כל זה עומד לשרות כל המעוניין בכל נושא שהוא, במיוחד לשוחרי תורה בכלל וחסידות בפרט.

גם ספריה זו על כל ספריה, כמו כל הפעילות הציבורית המתנהלת במקום, תעבור, כמובן, לבנין החדש כאשר יושלם בשעה טובה, כפי שמקווים בקרוב.

הבנין החדש של בית אגודת חסידי חב"ד בכפר חב"ד, שהכל מצפים להשלמת בנייתו בקרוב, ישמש אפוא, כמו המבנה הזמני הנוכחי, כבית מרכזי וכללי של כל חסידי חב"ד ברחבי ארצנו הקדושה.

הבהרה דחופה

ביום שלישי י"ב טבת תשמ"ו, התפרסמה בעיתון "מעריב" ידיעה שתוכנה, כי מדינת ישראל העניקה לרבי מליובאוויטש שטח בכפר חב"ד בן מאתיים דונם, לבנות עבורו בית.

ימים אחדים לאחר מכן, ביום ראשון י"ז טבת, הידיעה אודות כתבה זו הגיעה לרבי. בו ביום התקשר המזכיר הרה"ח ר' יהודה לייב גרונר ליו"ר הוועד ר' מנחם לרר, ואמר לו כי הרבי ביקש להודיע, אשר באם תוכן הידיעה שמדינת ישראל העניק את השטח לרבי הנו נכון, הרי שהרבי מורה לעצור את כל העיסוק בבניית הבניין.

למחרת עם שחר, נסע ר' מנחם אל משרד החקלאות בירושלים, וכבר בשעה שש וחצי בבוקר הוא התייצב בלשכת השר. בו במקום השר העניק לר' מנחם את המכתב הרשמי הבא, המבהיר כי השטח הוענק עבור האגודה השיתופית של כפר חב"ד.

2

יום ג', י"ב טבת
תשמ"ו - 24.12.85

כפר

ביתו החדש של הרבי מלובאוויץ

מוקם בכפר חב"ד

מינהל מקרקעי ישראל הפשיר אתמול למטרה זו 200 דונם של אדמה חקלאית

סגנת ביה"ד נאה

על סמך התחייבות על ידי ממשל חברה סגורה לרבי, שהאדמות כולן יימכרו לרוב הציבור במחיר ממוצע. בין שני קומי לעלות לישראל מנהל יורק וליובאוויץ באק - האגודה אתמול להקדיש לטובת קניית חקלאות במינהל מקרקעי ישראל אל 200 דונם חקלאית לבניית בית מדרש חסידים רבים לאלופה.

בניית בית החדש בין חב"ד סובבאויץ יהיה בעיני הציבור האמיתי לסיפור לישראל לנסות את ביתו בארץ המדינה והם ידעו כולל בנייתם העתידית לקיים סגרת רבב על פי רחוקה רבים. הבנייה מתחילה באמצעות הציבור לבניית בית החדש על האדמות ביוזמה של חב"ד בירושלים בניה - יורק. הבנייה על ידי בניית שני קומי לעלות לישראל ניה סוג ליישמות רבים ביום חסידי כפרי חב"ד והם מאמינים כי יחד עם הרבי יעלה לארץ קוד אלה משטח בית מדרש.

200 דונמים חקלאיים שהיושבה אתמול לבניה נמצאים בבנייה לכפר חב"ד. מינהל מקרקעי ישראל שפטר לתדיר הבדל את חקיקת ללא המורה אי"ש מיתת פיתוח של למעלה משולף בניית פיתוח על כולל חובות שנוגע לו. הישיבה כולל בית כנסת, חדרי קבלה, חדרי תעשיית וכל תקשורת ויהי עבאי, גם ריה וריחם מנהיגים לרבי. הבנייה יימכרה תעלה נראה סיליון וכל.

פנחס לרר, יליד יורק בוסטן ביה חב"ד, ייצג את חב"ד חב"ד שמה מינהל מקרקעי ישראל אשר ל-150000 כי מקומם ישתר סבה תחזית הבניה. אגודת חב"ד ומתפלל שאבן כך יקום הרבי יעלה לארץ מתיישבאויץ.

וכך נכתב באישור המיוחד של שר החקלאות:

י"ח בטבת תשמ"ו

לכבוד מר מנחם לורי

יו"ר ועד כפר חב"ד

אדון נכבד,

הנני לאשר, שהקרקע שהופשרה כתוספת למשבצת כפר חב"ד, ניתנה על ידי לאחר פנייתכם ורצונכם לבנות את מרכז בית אגודת חסידי חב"ד בכפר חב"ד.

בברכה,

א. נחמקין, שר החקלאות

ר' מנחם שיגר את המכתב בדחיפות למזכירות, ורק אז אישר הרכי את המשך ההתעסקות בבנייה.

כל אותה העת, ועד כפר חב"ד לא נח ולא שקט כדי לקדם את היתרי הבנייה ואישור שינוי ייעוד הקרקע. ואכן, במהלך חודש טבת התקבלו כל האישורים הנדרשים ממשרדי הממשלה והרשויות השונות, וניתן היה סוף סוף לגשת אל המלאכה הגדולה של בניית הבית.

הנחת אבן הפינה

משקה מהתוועדות לחלק במעמד

חצי שנה לאחר הוראת הרבי להקמת הבניין, נערך ביום שלישי שהוכפל בו כי טוב כ"ו בטבת תשמ"ו, המעמד המרגש של הנחת אבן הפינה ל"בית אגודת חסידי חב"ד, אהל יוסף יצחק ליובאוויטש", בהשתתפות אלפים מחסידי חב"ד.

עשרה ימים קודם לכן, בעיצומה של התוועדות שבת קודש פרשת ויחי, ט"ז טבת תשמ"ו, נתן הרבי בקבוק 'משקה' להרה"ח ר' אריה לייב קפלן, יו"ר ארגון הגג של מוסדות חב"ד בארץ הקודש והשליח הראשי לעיה"ק צפת, והורה לו שיחלק מה'משקה' לקהל הנוכחים במעמד הקרוב של הנחת אבן הפינה בכפר חב"ד.

מעמד מרגש בהשתתפות אלפים

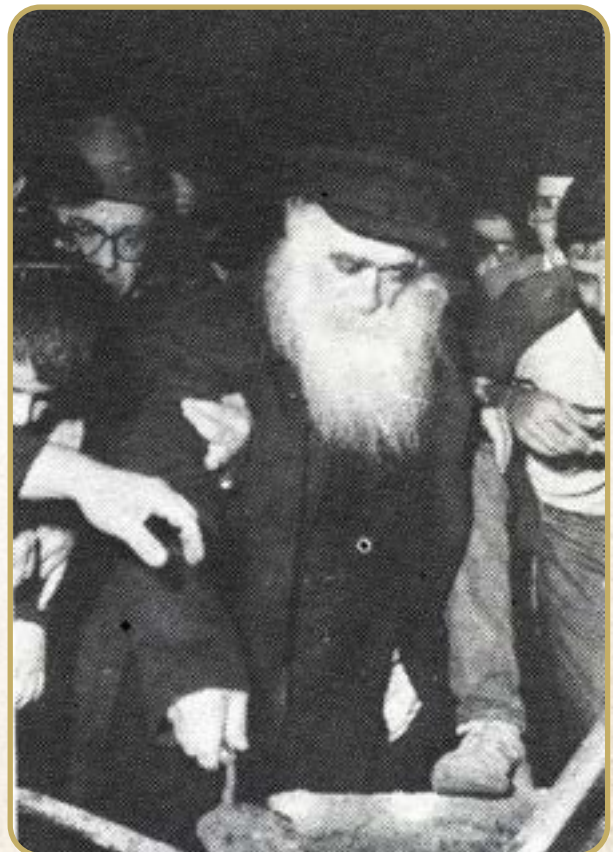
חסידי חב"ד מכל רחבי הארץ באו בהמוניהם למעמד זה, כשההתרגשות הגדולה האופפת אותם נראית לעין. לא בכל יום מתרחש אירוע כזה - הקמתו של בית מרכזי לכל חסידי חב"ד בארץ, בתבנית 770, בארץ ישראל ובכפר חב"ד.

בשעה ארבע אחר הצהריים, כאשר המגרש הסמוך למקום הבניין הומה אדם, נפתח המעמד. את בימת הנשיאות פיארו בנוכחותם רבני חב"ד ואישי ציבור שבאו להשתתף במעמד מיוחד ויוצא דופן זה.

הבמה עמדה בסמוך לאתר הבנייה, שסימני ראשית העבודות ניכרו בו היטב. החפירה עבור השטח שיהווה מרתף הושלמה, ובשטח זה ניצבה אבן הפינה.

המעמד בהנחייתו של הרה"ח ר' צבי גרינוולד, נפתח באמירת פרק פ"ד בתהילים, פרקו של הרבי, כאשר הרה"ח ר' דובער חן קרא אותו בהתרגשות רבה והקהל אמר אחריו פסוק בפסוק.

ראשון הדוברים היה הגה"ח הרב מרדכי שמואל אשכנזי, רבו של כפר חב"ד, שעמד על החשיבות

המשפיע הרה"ח ר' מנחם מענדל פוטרפס ז"ל בהנחת אבן הפינה

הרבי מניח בידיו הק' את אבן הפינה
להרחבת 770, י"ז אלול תשמ"ח

של בניית בניין יהודי על ידי הילדים, תינוקות של בית רבן.

בעקבות דבריו עלו לבימה ילדי התלמוד-תורה בכפר חב"ד שקראו את י"ב הפסוקים ומאמרי חז"ל שהרבי קרא לכל ילדי ישראל לשננם בעל-פה.

מנהל מחוז המרכז של משרד הפנים, מר דב שיש, דיבר על חשיבות האירוע ובניית בית מרכזי של אגודת חסידי חב"ד, ועל התהליכים שהיו דרושים כדי להגיע בזמן קצר יחסית למעמד זה.

משתמו הדיבורים, החלו ריקודי שמחה. הקהל כולו השתלב במעגלי הריקודים ושמחת כולם היתה שמחה פנימית אמיתית.

גם בהנחת אבן הפינה התכבדו הילדים תחילה, ולאחר מכן זכו הרבנים והאישים השונים ליצוק את האבן שתהווה את הבסיס לבית מיוחד זה.

ושוב ריקודים שמחים ונרגשים, הפעם

על התחושה הברורה כי מלאכת הבניין החלה, וכי במקום זה יוקם הבית שיהווה מרכז לענייני חב"ד בארץ.

חלוקת ה'משקה' מהרבי

חלקו השני של המעמד התקיים בבית-הכנסת "בית מנחם" בכפר חב"ד, אליו עבר קהל ההמונים עם תום הנחת אבן הפינה, שם התקיימה התוועדות חסידית מרוממת עד השעות הקטנות של הלילה. במהלך ההתוועדות חולק ה'משקה' שמסר הרבי בהתוועדות השבת לחלק במעמד הנחת אבן הפינה.

בדיווח בשבועון "כפר חב"ד" על מעמד זה נכתב, אשר "מועד כפר חב"ד נמסר כי הבנייה אמורה להתקיים בקצב מהיר ביותר וכי הבנין אמור להיות מושלם בתוך שנה. בבנין שיבנה תהיה ספריה ציבורית גדולה ותתקיים בה פעילות ציבורית נרחבת. כולל האברכים של כפר חב"ד אמור לעבור לבנין זה מ'בית אגודת חב"ד' הזמני, ופעילויות מרכזיות רבות עתידות להיעשות בבנין זה וממנו גם "חוצה".

בחירת החברה הקבלנית

במקביל לקבלת אישורי הבנייה ומעמד הנחת מעמד אבן הפינה - פנה ועד כפר חב"ד לשורה של קבלנים שיציעו הצעת מחיר להקמת שלד הבניין.

הרה"ח ר' דובער חן ע"ה קורא את פרקו של הרבי במעמד

הגה"ח הרב מרדכי שמואל אשכנזי ע"ה, רבו של כפר חב"ד, בדברי ברכה במעמד

התמונות מהנחת אבן הפינה, שלבי הבנייה וחנוכת הבית, צולמו ע"י ר' ישראל אלינסון

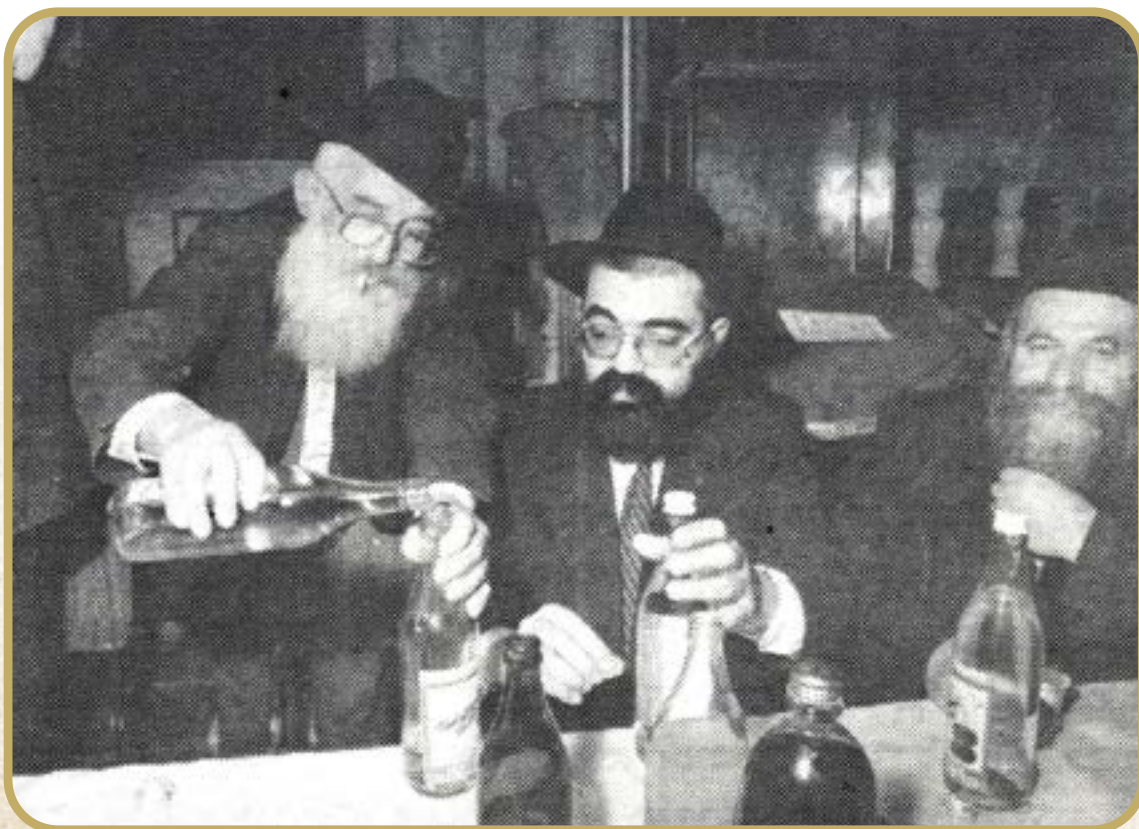
קהל האלפים מכל רחבי הארץ

ריקודי שמחה במעמד הנחת אבן הפינה

שלוחים מכל רחבי ארץ הקודש בתמונה משותפת

מחלקים מה"משקה" שהרבי מסר בהתוועדות לחלק במעמד הנחת אבן הפינה.
מימין לשמאל: הרה"ח ר' זושא ווילימובסקי, הרה"ח ר' אריה לייב קפלן,
והרה"ח ר' חיים ריבקיץ, זכר כולם לברכה

לא פחות מתשע חברות קבלניות הגישו הצעות מחיר שונות לפרויקט ייחודי זה. מתוכם נבחרה חברת הבנייה "דומר" של הקבלן דוד מררי, שכבר הקימה פרויקטים שונים בכפר חב"ד. הקבלן התחייב להשלים את השלד עד י"א בניסן, פרק זמן של כשלושה חודשים, שהוא קצב די מהיר לפי המקובל בארץ.

על כך מדווח באסיפת ועד נוספת, שנערכה יומיים לאחר מעמד הנחת אבן הפינה, ביום חמישי כ"ח טבת:

מנחם לרר: הוגשו 9 הצעות מחיר לבניית שלד "בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש", מתוכם ניהלנו משא ומתן עם 3 הקבלנים שהציעו את ההצעות הזולות ביותר, וההצעה הזולה ביותר היא של הקבלן מר דומר. . וכולל תוספת של 3 סעיפים שאינם כתובים במפרט הכמויות ונוספו אמש על ידי המהנדס. . אני מציע לקבל את הצעתו.

הוחלט: לקבל את ההצעה הנ"ל ולחתום חוזה עם מר דומר, לאחר שנסכם אתו מהו המחיר ל-3 התוספות שהתווספו, וזאת כדי שהמחיר יהיה סופי, כדי שלא יהיה שום חשש לעלויות נוספות, ולאחר סיכום תנאי תשלום וכיו"ב, תוך התחייבות לסיים את העבודה עד ל"א ניסן ה'תשמ"ו.

בעת בניית השלד נמשיך בעז"ה לטפל בהשלמת הגמר של הבנין. נזכיר כי ר' גרשון סודקביץ מטפל בכל נושא הבניה לבנין זה.

כאן מוקם בעזה"ת
 "בית אגודת חסידי חב"ד"
 "אהל יוסף יצחק ליובאוויטש"

והבית בהבנותו

שחזור תוכניות הבניין

האישורים לבנייה כבר ניתנו, הנחת אבן הפינה כבר נעשתה, החברה הקבלנית כבר נבחרה, אולם האתגר הגדול עדיין עמד בעינו - אתגר תוכניות הבנייה.

כאמור, התוכניות המקוריות של הבית בניו-יורק אבדו ואינן, ולא נותרה ברירה אלא לשחזר את התוכניות לפי המבנה הקיים, אולם הרבי שלל שהאדריכלים החב"דיים שהתמנו על ידי ועד הכפר יסעו לחצרות קדשנו על חשבון הוועד, כדי לחסוך בהוצאות.

ואז בא האדריכל ר' מרדכי גורליק ואמר בפשטות, כי אם הרבי מבקש לחסוך בהוצאות הרי שהוא יסע על חשבוננו!

ואכן, לקראת יום הבהיר יו"ד שבט ה'תשמ"ו, יום ההילולא של הרבי הריי"צ ויום קבלת הנשיאות של הרבי, נסע ר' מרדכי גורליק לחצרות קדשנו. הוא בנה לעצמו מוט מדידה - כעין סרגל ארוך, ועם זאת הוא מדד את כל מוצאות הבית ומבואותיו. במשך ימים ארוכים הוא הקיף את כל הבניין, ומדד את 770 מכל זווית אפשרית, כאשר לכל המדידות מתלווה ר' ישראל זאב ('שמיד') גולדשמיד שצילם את הבניין מכל זווית ופינה אפשריים. במהלך המלאכה הם צילמו למעלה מחמש מאות תמונות שמתעדות את כל החדרים, המבואות והפרוזדורים.

ר' מרדכי עשה עבודה זריזה ומדוייקת למרות תנאי מזג האוויר החורפיים הקשים ששררו אז. כך ישנם תמונות בהם ניתן לראותו עומד בקור העז על הגג של 770 על מנת למדוד את הארובה, או לבחון כראוי את הרעפים.

הכל נמדד ותועד

ר' מרדכי נכנס לכל מקום בבניין, למעט חדר השינה של אדמו"ר הריי"צ, וכן לחדרו הקדוש של הרבי, "גן עדן העליון", שנעשה על פי העדויות של המזכירים והחסידים ששהו במקום, ועל פי תנאי הבניין.

הוא נזכר גם ברגע מיוחד: "יחד עם הצלם הייתי בפרוזדור שמעל "גן עדן התחתון". התחלתי למדוד את הפרוזדור כאשר אנו שומעים לפתע את דלת חדרו הק' של הרבי נפתחת, והרבי יוצא כדי לברך חתן וכלה. בו במקום נשכבנו על הריצפה כדי שלא נראה לפני קודשו עם כלי מדידה ומצלמות..."

ברשותו של ר' מרדכי מספר אלבומים בהם נמצאים מאות התמונות אותן תיעד ב-770. תמונה של הנברשת בחדר האוכל של אדמו"ר הריי"צ, לצד תמונה של ה'נישה למכתבים',

תמונות של המרזב והארובה, הויטראז'ים, העמודים המעוצבים שעל הגג ועוד מאות תמונות שהיו לעזר רב לאדריכלים.

למעשה, רק באמצעות התצלומים הללו ניתן היה לשחזר את הבניין. לפי הצילומים הללו נבנו הכתלים, החלונות, הפיתוחים השונים וכל השאר. לא אחת ניתן היה לראות במהלך הבנייה את האדריכלים מחזיקים את התצלומים וסופרים את הלבנים כדי להגיע למידות מדויקות.

הקמת השלד בשלושה חודשים

עם חזרתו של ר' מרדכי ארצה, הוא החל יחד עם ר' אריה יקונט לתכנן את הבניין, כאשר השלב הראשון הוא בניית השלד. התוכנית הייתה לסיים את בניית השלד בתוך שלושה חודשים - עד ליום הבהיר י"א בניסן, יום הולדתו של הרבי. השלד כלל את בניית המרתף, העמודים והתקרות. על הקירות עוד לא חשבו בכלל, כיון שעוד לא הוחלט כיצד להביא לארץ כמות כה אדירה של לבנים אדומות מאירופה...

לאחר שנערכו התוכניות הראשוניות, הוטלה כאמור המלאכה על הקבלן מר דוד מררי, בעליה של חברת הבנייה "דומר". כאשר נאמר לו שהבניין צריך להיבנות בקצב מזורז, לא חלמו לא הוא ולא אנשי הוועד ששוחחו עמו, מה יקרה בפועל בעתיד.

ואכן, בניית השלד נעשתה באותם ימים במהירות האפשרית. בשל המהירות דילגו על שלבי המתנה להתייבשות הבטון, העיקר להספיק לסיים את השלד בתוך שלושה חודשים.

לפנינו דיווח קצר מהתקדמות הבנייה חודש לאחר הנחת אבן הפינה, מתוך אסיפת ועד שהתקיימה ביום ראשון, א' דראש חודש אדר ראשון תשמ"ו:

גרשון סודקביץ: בעניין בניית בית אגודת חסידי חב"ד, ברצוני למסור כי היום הבניין נמצא בשלב שלאחר גמר היסודות והרצפה של המרתף, וכיום מכינים את התפסנות והברזלנות של קירות המרתף, ויש להניח שהשבוע לקראת סופו תהיה היציקה בע"ה.

אלעזר גלכשטיין: אני מציע שביחד עם בניית השלד, יגמרו את המרתף עד לי"א ניסן הבעל"ט על מנת שאברכי הכולל יתחילו ללמוד שם כבר.

לצמצם בהוצאות - ולבנות באופן הטוב

כל העת ביקש הרבי לחסוך בעלויות הכספיות. בתחילת העבודה ביקשו ממזכירות הרבי לעשות הערכה דחופה של כל עלויות הבנייה, אולם אנשי הוועד לא ידעו אז כיצד לחשב את העלויות כאשר טרם היו להם תוכניות מוגדרות. לאחר התייעצויות מרתוניות הם הגיעו לסכום של כשבע מאות וחמישים אלף דולר.

זמן קצר לאחר מכן הגיעה הוראה מהרבי: מדובר בסכום גדול, ויש לצמצם בהוצאות ככל הניתן - אך מאידך, לבנות באופן הטוב ביותר...

מדידות בחדר המזכירות

מדידות במבוא הכניסה ל-770

מדידות ב"אוצר הספרים" סמוך ל"חדר שני" בקומה הראשונה של 770

מדידות ב"גן עדן התחתון", ליד חדרו הקדוש של הרבי

מדידות ב"חדר שני" של ה"זאל הקטן"

מדידות בחזית הקומה השנייה של 770

חדר האוכל בדירת הרבי הריי"צ בקומה השנייה של 770, כפי שצולמה ע"י האדריכל ר' מרדכי גורליק

בחדר האוכל שבקומה השלישית ב"בית חיינו"

מדידות בחצר שבקומה השלישית של 770

התחלת בניית שלד הבניין

ילדי כפר חב"ד בכנס "צבאות השם" בקומת המרתף של 770, יחד עם הרה"ח ר' אברהם לידר ע"ה

כחצי שנה לאחר מכן, כאשר הסתיימה הבניה, התברר כי ההוצאות תאמו את ההערכה הראשונית של הוועד.

הרבי משלם את עלות הבנייה

מוסיף ומספר ר' מנחם לרר: "כשהחלה הבנייה ונדרשנו להתחיל לשלם לקבלנים, לספקים ולבעלי המלאכה, לא חשבנו כלל להגיש לרבי את חשבון עלות הבנייה ולבקש את הסכום המדובר. אמנם הרבי הודיע בהתוועדות כי הכסף עבור הבנייה מוכן לתשלום, אבל לא עלה בדעתנו לבקש את הכסף מהרבי עבור הבנייה. בדעתנו היה להסתדר בכוחות עצמנו על-ידי גיוס כספים ממקורות שונים.

לאחר שהשתדלנות בנושא זה במשרדי הממשלה לא נשאה פרי, באנו בדברים עם אחד מנכבדי החסידים מכפר חב"ד מבעלי היכולת, וביקשנו ממנו שיקח על עצמו את הוצאות הבנייה. חסיד זה היה נוהג לכתוב לרבי באופן קבוע על כל מה שקורה עמו, וכאשר פנינו אלינו בנושא, הוא דיווח גם על כך לרבי, שהוא קיבל פנייה מאתנו שיכסה את ההוצאות...

הרבי השיב לו, שהלא הוא הודיע במפורש שאת כל הוצאות הבנייה הוא ישלם...

אז כבר לא היתה לנו ברירה אלא להגיש לרבי את חשבונות עלות הבניין. את כל החשבונות מהקבלנים והספקים היינו מגישים למשרד הישיבה בלוד, אל הרה"ח הרב אפרים וולף ז"ל,

אשר שימש כיו"ר אגודת חסידי חב"ד בארץ הקודש, ובא-כוחו של הרבי בארץ. הרב וולף היה מופקד גם על קופת הרבי בארץ, ומקופה זו שולמו כל עלויות הבניה, שהגיעו לסכום כולל של כשבע מאות אלף דולר".

התרגשות והתעוררות

הידיעה כי בכפר חב"ד הולך ומוקם בניין תאום ל-770, העבירה גל של התרגשות בליבותיהם של חסידי חב"ד בארץ ובעולם. יהיה הסבר העניין אשר יהיה, העובדה היא שחסיד הבא לכפר חב"ד ורואה מולו את 770 הולך ומוקם - חש צמרמורת בליבו. בבת אחת הוא רואה בעיני רוחו את כל מה שבית זה מכיל בקרבו. הוא חווה מחדש את מה שראה ושמע וחס בבית זה, והוא מתחזק בהתקשרותו לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

במקביל הגיעו למקום גם מבקרים רבים מחוץ לחב"ד. באותם ימים לקחו על עצמם שלושה מאנ"ש מתושבי הכפר להניח תפילין עם העובדים היהודים במקום, הרה"ח ר' דובער קסלמן ואחיו המשפיע הרה"ח ר' זאב קסלמן, ויבדל"ח הרה"ח ר' יוסף סלומון.

במהלך הבנייה, ויותר נכון: לקראת סופה, ניתן היה לראות בכל שעות היום חסידים זקנים וצעירים, אנשים נשים וטף, שבאו לראות את ה"פלא". על פני כולם ניכרה התרגשות והתעוררות. לא אחת נראו חסידים קשישים עומדים לצד הבניין ומתרגשים עד עומק נשמתם.

בית עם נשמה

במקביל להתרגשות והתעוררות החסידים, נוצרה התעניינות בבניין 770 המקורי, בתולדותיו ובהיסטוריה שלו.

ר' מרדכי גורליק האדריכל, שבדק את הבית עד לקרביו, מספר: "רואים מסגנון הבנייה של הבית שמי שבנה אותו השקיע בו הרבה נשמה". הבית שונה מכל הבתים הסמוכים אליו, הן באיכות הבנייה והן במורכבותה. "למשל", אומר האדריכל גורליק, "כל הלבנים בבתים הסמוכים בנויים בצורה ישרה ואחידה, ואילו כאן בחר האדריכל לבנות בצורה 'פראית', דבר הנותן תחושה מסוימת של הוד קדומים. בבניין עצמו יש פיתוחים ויציקות ייחודיים לבניין, יותר ממאה מטרים של ויטראז'ים ואין סוף פרטים קטנים וייחודיים".

הוראת הרבי אודות צורת הבניין

כפי שנסקר לעיל, עם קבלת ההחלטה הראשונית אודות בניית הבניין בתבנית 770 המקורי, עלתה השאלה כיצד לסדר את חלוקת החדרים הפנימית בבניין, והאם הבניין אמור להיות תואם גם מבפנים את הצורה המקורית של הבית.

במענה הרבי מחודש תמוז תשמ"ה, נאמר שזהו עניין רוחני, ולכן על חברי ועד הכפר הרוחני והגשמי להחליט בכך. בשלהי חודש תמוז נערכה אסיפה משותפת של חברי הוועדים, והועלו בה כמה אפשרויות שונות, אשר נשלחו לאחר מכן אל הרבי להחלטתו הסופית.

במשך החורף הפנה ועד הכפר אל הרבי שוב שאלה זו, כיצד תהיה חלוקת החדרים

התחלת בניית שלד הבניין

הפנימית בבניין. במענה על כך הורה הרבי, כי יש להקפיד על צורת הבניין החיצונית שתהיה בדוגמת 770, אך חלוקת החדרים הפנימית יכולה להיעשות לפי הצרכים המקומיים.

על הוראה זו, מדווח יו"ר הוועד ר' מנחם לרר באסיפת ועד מיום ראשון כ"א אדר-ראשון תשמ"ו:

מנחם לרר: לפני כשבוע הגיע מענה מכ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד שאלתנו כיצד תהיה תכנית הבניה בבנין בית אגודת חסידי חב"ד בקומה שניה ושלישית, על הקומה הא' החליטו לבנותה כמו ב-770.

המענה מכ"ק היה: "בציור החיצוני כמו כאן, וסדור בפנים כפי הצורך בארץ הקודש".

גרשון סודקביץ: לנושא זה צריכים דיון והחלטה, וזאת בישיבה מיוחדת.

באסיפת ועד נוספת, שבוע לאחר מכן, בכ"ח אדר-ראשון עולה הנושא שוב: "ר' גרשון מביא לדיון את תכניות הבניה של "בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק". נסב דיון מה לעשות בקומות א' ב' וג'. מוסכם על דעת כולם שקומה א' תשאר כמות שהיא כיום ב-770, מוצע שקומות ב' וג' יוחלט עליהם בקרוב לאחר מחשבה נוספת".

מהיכן משיגים לבנים אדומות?

בניית שלד הבניין הלכה אפוא והתקדמה בקצב נאות, כאשר היעד היה שעד יום הבהיר י"א בניסן תשמ"ו יעמוד השלד על תילו. אולם באותה שעה התעוררו בעיות חדשות עמם חברי הוועד נאלצו להתמודד.

אחת הבעיות המורכבות היתה בעיית הלבנים האדומות. הצורך היה שהלבנים בבניין החדש יהיו דומים במדויק ללבנים שבבניין 770 ה'מקורי'. לאחר בדיקה מדוקדקת בקרב חברות מכל העולם, הגיעו האדריכלים להבנה כי יש להביאם במיוחד מאירופה - פרוייקט מורכב ויקר.

יו"ר ועד כפר חב"ד ר' מנחם לרר משוחח עם חסידים ובעלי מלאכה בבניין

דיון בנושא זה אנו מוצאים בפרוטוקול נוסף של אסיפת ועד, שנערכה ביום ראשון כ"ו אדר ב', מדברים שאמר במהלך האסיפה ר' גרשון סודקביץ, מראשי המתעסקים בבנייה:

"היום יצקו את הגג על קומה ב' בבית אגודת חסידי חב"ד.

הרה"ח ר' מרדכי ברון ב"מבצע תפילין" עם מבקר באתר הבנייה

שלד הבניין מוכן, לקראת י"א ניסן תשמ"ו

חבר ועד כפר חב"ד הרה"ח ר' אלעזר גלבשטיין במהלך הבנייה

חבר ועד כפר חב"ד הרה"ח ר' גרשון סודקביץ במהלך הבנייה

האדריכל ר' מרדכי גורליק משוחח עם הרה"ח ר' אהרן דוב הלפרין והרה"ח ר' מנחם מענדל וולף

יש לנו בעיה רצינית בקשר ללבנים, האדריכלים שלנו טוענים שהלבנים שנרכשו בארץ לא יהיו כמו הלבנים ב-770, הם שלחו מכתבים להולנד ולאטליה לבדוק אפשרות לייבא לבנים משם, מחיר הלבנה בארץ נע בין 26-23 סנט, המחיר בחו"ל

לא ידוע, יש צורך בכ-60,000 לבנים, יצא בסוף שבוע שעבר יואן לחו"ל והבטיח שיבדוק מה מחיר הלבנה בחו"ל. האדריכלים הגישו הצעת תכנית לגמר המרתף שאותו אנו מעוניינים לסיים עד ל"א ניסן הבעל"ט"...

הדין-ודברים בנושא בחירת הלבנים האדומות אך עוד מספר שבועות, האם לייבא את הלבנים ממפעל בחוץ לארץ, או לרוכשם במפעל ישראלי, כאשר החלטה ברורה וסופית לא התקבלה בנושא. כך אנו מוצאים דיון נוסף בנושא זה, באספת ועד מיום ראשון ט' אייר:

גרשון סודקביץ: הייתי היום אצל עמיל מכס בענין הלבנים לבנין בית אגודת חסידי חב"ד, על מנת לברר כמה תעלה לנו לבנה שנייבא מהולנד. . לגבי המשך התכניות של גמר הבנין, הבטיח האדריכל שעד סוף השבוע נוכל לקבלם.

מנחם לרר: אני מציע לקנות את הלבנים בארץ, ההבדל הוא לפחות בשבעת אלפים דולר בין תוצרת הארץ לתוצרת הולנד.

מכשול נוסף שעמד בדרכם של אנשי הוועד, היה בדמות החלונות המעוצבים שבחזית הבניין העשויים יציקת בטון. בתחילה חשבו להקל את המלאכה ולבנות אותם מאבן. לשם כך נסעו אפילו לבית לחם ופועלים ערבים בנו עבורם דוגמה אחת, אך הדבר לא יצא לפועל. במקביל היה צורך להכין את התוכניות הרבות לפרטים השונים של הבית, ועוד כהנה וכהנה בעיות וקשיים.

מאז י"א ניסן לא נראתה אפוא כל פעילות מיוחדת סביב הבניין. חברי הוועד והאדריכלים 'שברו את הראש' כיצד להשיג את כל המרכיבים היקרים כדי להתחיל במלאכת הבניין עצמו. כך נוצר מצב של קיפאון בבנייה שנמשך כחודש ימים.

אמונתם של חסידים

מל"ג בעומר לי"ב תמוז!

ההמתנה בבנייה יכולה הייתה להימשך עוד זמן רב, אלא שבעיצומה של התוועדות ל"ג בעומר תשמ"ו, שנערכה במוצאי יום שלישי ח"י באייר, הפתיע הרבי את כל הנוגעים בדבר והורה לסיים את הבנייה עד חג הגאולה י"ב תמוז הקרוב, פחות מחודשיים ימים!
וכך אמר הרבי בשיחת הקודש (תורת מנחם התוועדויות תשמ"ו חלק ג עמוד 355):

בהמשך להמדובר אודות בתי חב"ד - יש להוסיף ולהזכיר במיוחד אודות הבתים הקרויים על שמו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, "אהל יוסף יצחק", אשר, במקומות אלו שאוחזים עדיין באמצע או בהתחלה - ישתדלו לסיים לקראת י"ב-י"ג תמוז.

[ואף שבשנה זו חל י"ב תמוז ביום השבת - הרי, כמה עניני "סיום" שייכים גם בשבת, ובפרט שיוסיפו בזה במוצאי שבת וביום ראשון וכו'].

ולכל לראש - בנוגע להקמת בית חב"ד על שם נשיא דורנו, "אהל יוסף יצחק", בכפר חב"ד שבארץ הקודש תובב"א: כדרך הבטלנים - התחילו בהבנין, ונשארו תקועים באמצע...

ולכן ישתתפו בהוצאות מכאן - בהוספה על השילוח הראשון, יהיה בלי נדר גם שילוח שני, מלבד הסכומים שנאספו בינתיים.

ובודאי יזדרזו במלאכת הבנין באופן שלקראת י"ב-י"ג תמוז יהיה הבנין בשלימותו - על כל פנים בשלימות האפשרית בזמן הזה, ולאחר כן, יוסיף נשיא דורנו עוד יותר, מכיון שעוד לפני זה "הקיצו ורננו שוכני עפר", כך, שישתתף בעצמו בסיום וחנוכת הבית וכו' וכו'.

ועל דרך זה בנוגע לכל המקומות שיש בהם בתי חב"ד, אשר, מכיון שכל עניני קדושה קשורים עם הקב"ה, שהוא אין סופי, בודאי יכולים להוסיף בזה, ולא רק הוספה כל שהיא, אלא "כהנה וכהנה", ועל אחת כמה וכמה אלו שאוחזים בהתחלה או אפילו באמצע, ולכן, מסתמא יזדרזו בכל זה, ואלו שיצליחו לסיים לקראת "זמן מתן תורתנו" - תבוא עליהם ברכה!

ואם יבואו אחר כך בטענה, מה יעשו לקראת י"ב-י"ג תמוז - הרי, תמיד קיימת אפשרות להוסיף בבנין, מלמעלה, מן הצד, מארבע צדדים וכו', הלואי תהי' זו החקירה היחידה - כיצד ניתן להוסיף כהנה וכהנה.. ובודאי שאז תהי' להם השגה גדולה יותר, שכן, "מי שיש לו מנה רוצה מאתיים", וכשיש לו מאתיים - "רוצה ד' מאות", "כפליים לתושי", וכן הלאה, הולך ומוסיף ואור, עדי קיום היעוד "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", כסיום וחותרם ספר "משנה תורה".

”אם הרבי אמר – עושים הכל”

המוני חסידי חב”ד שידעו מה כבר נבנה במקום ומה עדיין חסר, עמדו משתאים מול ההוראה, אך חשבו שמן הסתם אין הדבר בגדר בלתי אפשרי. אולם חברי ועד כפר חב”ד, ועמם הקבלן – הם לא ידעו את נפשם. לאחר חשבון מהיר התברר, כי בניכוי ימי השבת נותרו רק שלושים ושלושה ימי עבודה. הם ידעו עד כמה רבה ומסובכת המלאכה, ולדידם נראה הדבר דמיוני לחלוטין.

ועד כפר חב”ד התכנס אפוא תיכף למחרת ביום רביעי בבוקר לישיבה מיוחדת יחד עם הקבלן. התרגשות רבה שררה בחלל האוויר, איש לא ידע כיצד אפשר לסיים את בניית 770 בתוך פחות מחודשיים ימים. איש לא השלה את עצמו לנוכח המכשולים הרבים שניצבו בפני האדריכלים, הקבלנים, אנשי המקצוע ועד לאחרון הבנאים. אם לא די במורכבות העבודה הרי שהזמן הקצר עמד בעוכריהם וכולם ידעו זאת היטב.

באותן שעות נוצרה מבוכה לא קטנה. ואז קמו בהחלטיות כמה מחברי ועד הכפר, ואמרו: ”עד עכשיו יצאנו מהנחה שהדבר בלתי אפשרי. אבל הרי הרבי ציווה עלינו לבצע זאת. ואם כן, אנחנו מוכרחים להניח את חישובינו והערכותינו בצד, ולצאת מהנחה שבי”ב בתמוז הבניין אכן יהיה מושלם. עלינו רק למצוא את ה’איך’ וה’כיצד’”.

תיעוד אותנטי מכלי ראשון על הלך הרוחות באותה אסיפה, אנו מקבלים מהפרוטוקול של אותה אספת ועד מיוחדת:

פרטיכול משיבת ועד הכפר

שהתקיימה ביום ד’ י”ט אייר ה’תשמ”ו – לפני הצהריים

משתתפים: חברי הועד: ר’ מנחם לרר, ר’ גרשון סודקביץ, ר’ שמעון בקרמן ור’ מנשה חדד.

ר’ מרדכי גרליק – אדריכל, אדוארד פרדיס – מהנדס, דוד דומר – קבלן.

מנחם לרר: בישיבה זאת אנחנו יוצאים מתוך החלטה שהבנין של ”בית אגודת חסידי חב”ד” חייב להיות גמור עד ל”ב-י”ג תמוז שנה זו. כעת עלינו לסכם איך להביא את הדבר בפועל.

דוד דומר: אני לא רואה את עצמי באפשרות לסיים את הבנין עד לתאריך הנ”ל.

מנחם לרר: אם הרבי שליט”א אמר את הדברים, לא יעזור כלום. עושים הכל על מנת שהבנין יהיה גמור אז.

מנחם לרר: פונה לר’ מרדכי גרליק, האם תוכניות עבודה של הבנין מוכנות כולן? מרדכי גרליק: לא כל התוכניות.

מנחם לרר: צריך לסיים את התוכניות על מנת שיהיה אפשר להזיז את העבודה.

אדוארד: לדעתי, צריכים למצוא קבוצות עבודה יותר גדולות ולהפעיל את כולם, ואז יש סיכויים טובים יותר לסיים.

דוד דומר: הבעיה שלי היא לא החלוקה הפנימית של הקירות ולא כל בעיה אחרת, הבעיה היחידה היא בניית הלכנים.

גרשון סודקביץ: הלכנים (משלוח ראשון) יהיה בע"ה כבר ביום שלישי הקרוב בבוקר, ואפשר אז להתחיל.

אדוארד: אנחנו נתקל בבעיה של הפריקסים (מסגרת החלונות). ספק אם יספיקו לצקת את כולם.

מתפתחת שיחה בין בעלי המקצוע כיצד ניתן לממש את ההחלטה.

סיכום: הקבלן יתחיל מיד לחפש בעלי מקצוע מתאימים לבניית הלכנים, ביום ראשון הקרוב נפגש כאן על מנת למסור מה ההתקדמויות.

האדריכלים ימסרו תוכניות עבודה תוך כדי התקדמות העבודה, ר' מרדכי גרליק יעשה מאמץ להיות כל יום בשטח.

לוחות זמנים דמיוניים

אומר הרה"ח ר' מנחם לרר, יו"ר ועד כפר חב"ד באותם הימים: "כל מי שבא היום ורואה את הבניין, לא מעלה כלל בדעתו איזה נס קרה כאן. כל מי שדיברנו איתו לאחר שהגיעה ההוראה מהרבי, צחק ואמר בביטחון שאפילו בזמן משולש לא ניתן בשום פנים לבצע את הדבר, גם אם יעבדו יומם ולילה".

מוסיף הקבלן דוד מררי: "כשבאו אלי אנשי הוועד ואמרו לי שהרבי הורה לסיים את הבניין עד י"ב בתמוז, לא ידעתי מה לומר להם. מצד אחד, הרבי אמר; מצד שני, ידעתי בביטחון הכי גמור שזה בלתי אפשרי. עבדתי לא אחת בקצב מהיר ומזורז, אבל זה אפילו לא היה קרוב למקרה שלנו. בעיניי זה היה ברור, שאפילו אם נהפוך את כל העולם לא יעמוד בניין מושלם בי"ב בתמוז.

ההחלטה באסיפת הוועד הייתה עבורי רגע המפנה. הבנתי שמוכרחים להתחיל לעבוד - ויהי מה. הכנו אז לוח זמנים, ואני יכול לגלות, שכאשר הכנתי אותו צחקתי בלבי לא אחת. אבל הכנתי את לוח הזמנים, וביום שלישי, ג' בסיוון, התחלנו לעבוד בכל הקצב, אומר הקבלן.

כך הורכבו לוחות זמנים כמעט דמיוניים, והבנייה נכנסה לתהליך מואץ שעוד לא נראה כמותו.

אין בית, עבודה, אוכל ושינה

בכדי למנוע עיכובים מיותרים, נקבע שההחלטות יתקבלו בשטח. מספר ר' מרדכי גורליק: "הוועד הרכיב זוגות של אנשים שיקבלו החלטות בזמן 'חם' במקום, כאשר בצד הטכני היו חבר הועד ר' גרשון סודקביץ ואנוכי. שנינו מסרנו את עצמנו לעבודה זו במשך כחודשיים ימים. הבנו שכעת אין בית, אין עבודה, אין אוכל ואין שינה. רק מטרה אחת עמדה מול עינינו - לבנות את 770 ולסיימו עד י"ב תמוז".

ר' מרדכי עבד באותם ימים כמנהל מחלקת התכנון בעיריית אשקלון ואילו ר' גרשון סודקביץ ניהל את מפעל המזגנים המשפחתי בכפר חב"ד. לצורך הבנייה לקחו שניהם חופשה בת חודשיים והיו צמודים לעבודה. באותם חודשיים ימים יצא ר' מרדכי גורליק מביתו שבנחלת הר חב"ד במוצאי שבת לאחר הבדלה, והיה חוזר רק עם כניסת שבת. "לא היה פנאי לאכול", הוא מחייך לנוכח השאלה, "פעם ביום הייתי נכנס לשיבת הבוכרים וטועם בחופזה משהו".

"באותם ימים הפועלים התחילו לעבוד גם בלילות, עשרים וארבע שעות ביממה, אני שלקחתי על עצמי למצוא את החומרים, ובד בבד לפקח על הבנייה ולהמשיך לתכנן את השלבים הבאים - מתי אמצא זמן לישון?"

לפעמים חטפתי תנומה קצרה ביותר על כסא בשטח הבנייה, ורק לפעמים, כדי שלא אפול מהרגליים, הגעתי לישון שינה חטופה בבית משפחת סודקביץ מול אתר הבניה, נזכר ר' מרדכי.

העבודות בבניין - חודש סיון תשמ"ו

העבודות בבניין - חודש סיון תשמ"ו

כדי להספיק את העבודה העצומה, הובאו ביום הראשון ארבע קבוצות של פועלים, כאשר כל קבוצה עבדה מצד אחר של הבניין. עד מהרה עמדו האדריכלים על הבעייתיות שבדבר: "כשעובדים במקביל בכמה מקומות, קשה לדייק על מנת להגיע למצב שכולם יגיעו לגובה זהה..." , אומר ר' מרדכי.

מאז החל שלב הגמר של המלאכה בתחילת חודש סיוון, בבת אחת נהיה המקום הומה וסואן. שבעים-שמונים פועלים עבדו בבניין מדי יום ביומו בקצב מזורז. גם שעות הערב והלילה שימשו לא אחת לעבודה המאומצת.

עשרות מכוניות נעו הלוך ושוב בדרכי העפר המוליכות לאתר והפועלים עבדו בקדחתנות בכל פינה אפשרית בבניין. שיטת הבנייה במקרה זה היתה שונה לגמרי מהמקובל, וסדר הבנייה שובש לגמרי, שכן רק בדרך זו היה ניתן לעמוד במשימה.

התמסרות והקרבה, זכות וברכה

ואז החל תהליך מעניין. אט אט נדבקו עוד ועוד אנשים בהתלהבות. ר' גרשון, חבר הועד שעזב את מפעלו ומסר את נפשו יומם ולילה לפיקוח על הבנייה ולארגון כל הדרוש לה, מחייך בהנאה כשהוא מתאר את התהליך: "בהתחלה כולם נשארים המומים. 'זה בלתי אפשרי', 'שכח מזה', 'אתם לא מציאותיים' - הם אומרים. ופתאום הם נדבקים בהתלהבות ומתחילים לעבוד בקצב מסחרר, כשחשוב להם לא פחות מאשר לנו להשלים את העבודה במועד".

ואכן, היו במלאכת הבניין הזאת אין ספור גילויים של התמסרות והקרבה, מצד אנשים שונים ומגוונים. מעין התלהבות קודש אחזה בכולם. אנשים שבמבט חיצוני מה להם ולענייני קדושה וחסידות, תפסו בדרך שלהם את חשיבות העניין ועבדו יומם ולילה, לא רק בשביל כסף, אלא מתוך תחושה עמוקה של חובה והזדהות עם הבניין ועם הרבי.

ניתן היה לשמוע שוב ושוב מפי אנשים שונים שהיו קשורים במלאכה, כי הם רואים בהשתתפותם בבניין זכות גדולה וברכה. לדבריהם, הם הקפידו הרבה יותר על דיוק, טיב, איכות ויופי של העבודה, מתוך הרגשה, שבבניין זה צריך להשקיע את הנשמה. קבלן עבודות האלומיניום נתבקש לספק את חומר הגלם מתוצרת מפעל ישראלי, אך החליט על דעת עצמו, ובמידה מסוימת על חשבוננו, לייבא את החומר מבלגיה, בגלל איכותו המעולה.

ייעוד הבניין מתחיל להתגשם

אחד מקבלני המשנה גילה כי בדרך כלל אינו נוהג להניח תפילין, אולם כאשר התחיל לעבוד על הבניין הזה, הקפיד מדי יום ביומו להניח תפילין לפני העבודה. אתר הבנייה הפך מדי יום ביומו לתחנת 'מבצע תפילין' גדולה. אחדים מתושבי כפר חב"ד התייצבו בכל יום במקום והניחו תפילין לעשרות העובדים והמבקרים במקום. לא היה איש שסירב. הכל קיימו את המצווה בשמחה, ואפילו עיתונאים שבאו לסקר את הבנייה נענו ברצון לבקשה להניח תפילין.

ייעודו של הבניין לשמש מרכז להפצת תורה וחסידות התחיל אפוא להתגשם עוד במהלך

העבודות בבניין - חודש סיון תשמ"ו

העבודות בבניין - חודש סיון תשמ"ו

עבודות בבניין בשעות הערב

הבנייה, והרבה נפשות התקרבו, מי פחות ומי יותר, אל מעיינות התורה והחסידות תוך כדי מלאכת הבנייה.

חודש ימים של ייצור לבנים אדומות

ההחלטה לבנות את הבניין במהירות גנזה את הרעיון לייבא לבנים אדומות לחיפוי הבניין מאירופה, בגלל קוצר הזמן. ר' גרשון סודקביץ, יחד עם האדריכלים ר' מרדכי גורליק ור' אריה יקונט נסעו לאופקים, שם סוכם עם מפעל "רעפי אופקים" כי הם יבטלו את כל ההזמנות הקודמות, יפסיקו את הייצור השגרתי במפעל, ויעברו לייצור בלעדי של אותן לבנים אדומות ואכן, מפעל זה ביטל את כל ההזמנות הקודמות שלו, הפסיק כליל את הייצור השגרתי במפעל, ופס הייצור של המפעל הוסב לייצור הלבנים. במשך כחודש ימים עבדו בו רק על ייצור הלבנים האדומות (אותן שרפו מעט באש כדי להוסיף להן מעט גוון שחור...), ואף זאת במסירות ובהתאמצות יוצאת מגדר הרגיל.

כדי לדייק בצורה הייחודית של הבניה ב-770, הרי שהפועלים במפעל נתנו ללבנים מכות מכיוונים שונים כדי להעתיק גם את החספוס בצורת הלבנים.

תבניות החלונות

גם ההחלטה שנתקבלה בראשית הדרך ליצור את החלונות מאבן, על מנת להקל על העבודה - התבטלה ברגע שדובר על עבודה מהירה. כמעט ואי אפשר היה לחצוב באבן חלונות מעוצבים בזמן כה קצר.

מספר האדריכל ר' מרדכי: "היה צורך למצוא דרך ליצוק את החלונות מבטון - כפי שהוא ב-770 בניו יורק. לשם כך היה צריך ליצוק את התבליטים המפותלים עבור החלונות, וכן גם עבור המשולשים הלבנים והעמודים הקטנים שעל המשולשים. יציקות מעין אלו לא נעשו כלל בישראל, וכדי למצוא אנשי מקצוע היו צריכים לטרוח רבות. החיפושים אחר אומנים שייצרו תבניות בהעתקה מדויקת לפי התמונות שצילמתי ערכו זמן רב, וכאמור, כל יום וכל שעה היו יקרים מפז.

ביצוע המסגרות לחלונות היה סיפור מורכב בפני עצמו. כדי ליצור את מסגרת הבטון מסביב לחלונות, היינו צריכים להשתמש בטכניקה הבאה: היה לנו נגר מקצועי, בחור בשם רוני מ'נגרייה קלסיט' שהכין מסגרת מעץ ('פוזיטיב'), ועל זה יצקנו תבנית מפיברגלאס ('נגטיב'), ורק אחרי זה בתוך התבנית יצקנו בטון לבן. את החלונות הקטנים יצקנו למטה ואחרי זה העלינו אותם להרכבה בקירות. בשתי החלונות הגדולים שבחזית הבניין, לא יכולנו לעשות דבר כזה ולכן יצקנו את החלון במקום לפני בניית הקירות."

גיוס אומנים מיפו העתיקה

בעיה קשה נוספת שעמדה בפני העוסקים במלאכה היתה שיחזור התבליטים העיטורים והעמודים המפותחים של הבניין.

גם בניית העיטורים לא היתה דבר פשוט. היו צריכים להביא בעלי מלאכה מקצועיים

העבודות בבניין - תחילת חודש תמוז תשמ"ו

שיעזרו להכין את העיטורים בבנין. היו צריכים להכין תבניות מיוחדות לגבס וכל אומן לקח לעצמו חלק אחד כדי להספיק לעמוד בקצב.

לצורך זה גויסו אמנים ביפו העתיקה, אף הם עבדו ימים ולילות כדי להשלים את העבודה. התבניות נבנו ביפו העתיקה ואילו את ההכנות ליציקה עשו במבנה מיוחד שהקצה לשם כך ועד הכפר. מבנה זה הפך לבית יציקה שבו יצקו את תבניות החלונות, העמודים, התבליטים ועוד.

אומר אחד מבעלי מלאכה אלו: "אנחנו לא בדיוק אנשים בעלי מסורת. אבל קרה כאן משהו, שלמרות הרצון להיות מאופקים ולא להיגרר להתלהבות, הוא לא טבעי לגמרי. עבודה כזאת דורשת חודשים ארוכים, וכאן היא התבצעה במהירות בלתי משוערת. לאורך כל העבודה ראינו שהדברים מסתדרים הרבה יותר טוב מהרגיל. ראינו זאת על כל צעד ושעל וממש נכנסנו להתלהבות".

הויטראז'ים תאמו בנס

בעיה מורכבת נוספת שעמדה בפני העוסקים במלאכה היתה הכנת הויטראז'ים הרבים לחלונות הבית. לאחר חיפוש ביפו העתיקה הם מצאו את החברה הגדולה בענף. לחברה היו חמישה עשר עובדים בלבד וזאת כיון שלא היה אז בארץ ביקוש רב לויטראז'ים.

כשר' מרדכי גורליק הראה להם את התמונות של הויטראז'ים שצילם והסביר להם כי העבודה צריכה להסתיים בתוך שבועות אחדים הם צחקו. 'גם אם כל הצוות יעבוד כל היום וכמה שעות מהלילה נוכל לסיים את הפרוייקט רק אחרי חצי שנה', אמרו מנהלי החברה. אנשי הוועד ניסו לפנות גם לחברות אחרות, אבל איש לא הסכים לחשוב על כמות כה גדולה של ויטראז'ים. כשרצו אפוא לחזור לחברה הראשונה ביפו, הם כבר לא הסכימו לקבל את העבודה כיון שהבינו שזה לא פרקטי.

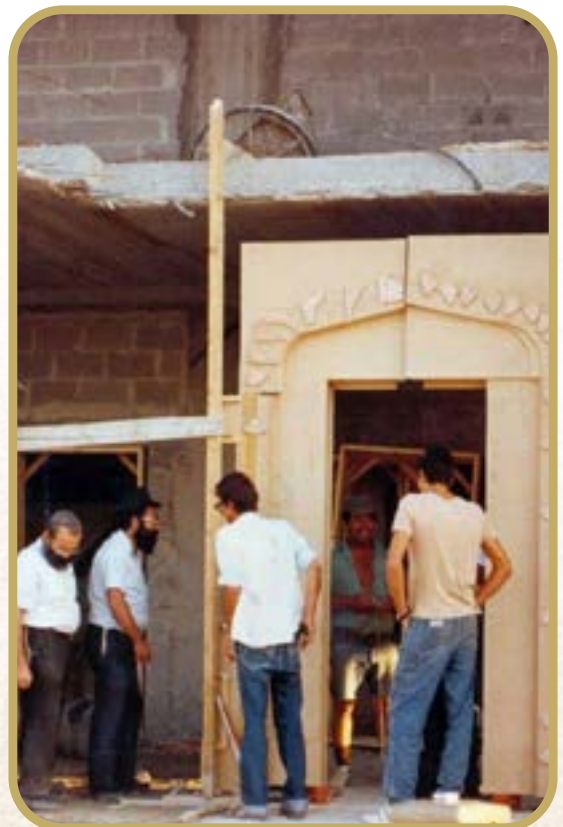
מספר ר' מרדכי: "בלית ברירה התחלנו לדבר איתם על המהות הרוחנית של העבודה. דיברנו על כך שזו הוראה מצדיק הדור והיא חייבת להיעשות בכל מקרה. כך הוספנו דברי שכנוע, עד שניאותו לשבת איתנו שוב ולנסות לחשוב יחד מה ניתן לעשות. לבסוף אמרו כי הם מסכימים לעשות את העבודה בתנאי שכבר באותו יום נביא להם את כל המידות של החלונות... חייכתי ואמרתי 'הרי עוד לא יצקנו את החלונות, את מה נמדוד?'..."

הרבה ברירה לא היתה לי. עשיתי חישובים מורכבים עד שהיו לי את המידות. בליכי היה חשש כבד שיהיו בעיות התאמה, כיון שכל סטיה קטנה מהמידות, והויטראז' לא יתאים לתבנית החלון.

בסופה של עבודה כל הויטראז'ים תאמו לחלונות. זה היה אחד הדברים שראינו בנס מוחשי את ברכותיו של הרבי.

הרבי מורה: לאחד את החגיגות

כך הלכה הבנייה והתקדמה, וברוך ה' נראה היה כי המאמץ העצום ישא פרי, והבניין יושלם במועד אותו קבע הרבי - חג הגאולה י"ב תמוז.

העבודות על דלת הבניין ומבוא הכניסה

מלטשים את המספר 770 במבוא הכניסה לבניין

הרבי נותן צדקה בקופה של "בדק הבית" במבוא הכניסה ל"בית חיינו".
ניתן להבחין במספר 770 המוטבע במבוא הכניסה

מטבע הדברים חנוכת הבית של הבניין תוכננה להיערך באירוע גדול ורב רושם, אלא שבאותם ימים בדיוק הייתה אמורה להיערך בכפר חב"ד חגיגה גדולה נוספת - חגיגת בר המצווה המסורתית ל"בני הגיבורים".

באותם ימים, היה נערך על ידי צעירי חב"ד מידי שנה בכפר חב"ד בתקופת הקיץ, בר מצווה לילדים ברי-מצווה יתומי מערכות הצבא, ביוזמתה של מרת שפרה מרוזוב שתחי', אלמנת הרה"ח ר' דוד מרוזוב, שנפל במלחמת ששת הימים. באותה שנה נערכה החגיגה בפעם התשע-עשרה, והיא תוכננה להתקיים ביום שלישי ט"ו בתמוז.

עלתה אפוא הצעה, לשלב את שני האירועים הגדולים, חגיגת חנוכת הבית וחגיגת בר-המצווה, לאירוע גדול אחד שישלב בין שניהם. חברי הוועד הפנו את השאלה לרבי, והרבי הורה שהדבר נכון ביותר.

על כך מדווח בעניין זה, באסיפת ועד נוספת שנערכה ביום ראשון ט"ו בסיון, כחודש ימים לפני מועד השלמת הבנייה:

פרטיכול משיבת ועד הכפר

שהתקיימה ביום א' ט"ו סיון ה'תשמ"ז

משתתפים: ר' מנחם לרר, ר' משה ליפשי, ר' אלעזר גלבשטיין, ר' מנשה חדד, ר' גרשון סודקביץ.

משה ליפשי: פותח בדבר-תורה, קטע משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א מפר' שלח, ליקוטי שיחות חלק י"ג.

גרשון סודקביץ: היום היינו ביפו בחנות של הוטרז'ים לחלונות, אם נעשה ויטרז'ים גם לחלונות בצדדים תהיה העלות. . השאלה האם לעשות ויטרז'ים רק בחזית או גם בצדדים.

הוחלט: לעשות ויטרז'ים רק בחזית.

מנחם לרר: מוסר את תשובת כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד ההצעה לעשות את חגיגת הבר מצוה לבני הגיבורים יחד עם חנוכת הבית. התשובה היתה "באם אפשרי נכון הדבר ביותר", לכן צריכים להכין תכנית בימים הקרובים כיצד לשלב את שני הדברים ביחד.

עבודה מסביב לשעון

לקראת סיום הבנייה בראשית חודש תמוז, עבדו בבניין בעת ובעונה אחת כמאה וחמישים עובדים מכל המקצועות השונים.

המנצחים על המלאכה שהו במקום כל שעות היום והלילה. הם רצו מהחלונות לויטראז'ים, לצנרת וללבנים ובחזרה לתבליטים, ושוב היה צריך להשיג חומרים ופועלים מומחים - וכל זאת כיון שאין מדובר בבנייה רגילה. "בנינו את הבית הזה הפוך מחוקי הבניה" - צוחק הרב גורליק.

"בקומה הראשונה שמרנו גם על עיצוב הפנים. אפילו הריצפה והתיקרה נעשו בעיצוב זהה. בנינו ב-770 אפילו את השקע בו היו מניחים את המכתבים, וכן את קופת הצדקה הגדולה שליד ה'זאל הקטן", אומר ר' מרדכי.

העבודה התבצעה סביב השעון: חלק עבדו בטיוח הקירות, אחרים התקינו את קווי החשמל, כאשר בצד אחר של הבניין כבר צבעו את הצבע האחרון. פנסי תאורה רבי עוצמה האירו את הבניין, ופועלים ומנופים עבדו בכל שעות היממה.

תוכנית למסירת "מפתח הבניין" לרבי

תיאור מדוייק על מצב הבנייה כעשרה ימים לפני מועד הסיום, אנו מוצאים ברישום נוסף מאסיפת ועד הכפר שהתקיימה באור לראש חודש תמוז. באסיפה זו עלה גם הרעיון להכין מפתח מיוחד ומהודר של הבניין החדש, ולשלוח נציג רשמי מטעם הוועד, למסור את המפתח לרבי, לקראת שבת י"ב תמוז.

כך מופיע בפרוטוקול האסיפה מיום ראשון כ"ט סיון:

פרטיכול משיבת ועד הכפר

שהתקיימה ביום א' כ"ט סיון ה'תשמ"ו

משתתפים: ר' מנחם לרר, ר' אלעזר גלבשטיין, ר' מנשה חדר, ר' משה ליפשי, ר' גרשון סודקביץ, ר' יוסף קוק ור' שמעון בקרמן.

שמעון בקרמן: לומד קטע משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א מחג השבועות ה'תשמ"ו.
 גרשון סודקביץ: המצב בבנין "בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש"
 כיום הוא כדלהלן:

במרתף - סיימו ריצוף וטיח, וביום צובעים שם, חלונות ירכיבו כנראה מחר, מדריגות שיש של קומת מרתף מורכבת, בקומת כניסה - מחר יסיימו בע"ה את הבניה בכניסה, ריצוף וטיח גמור עד לכניסה וכמו כן סידו פעם ראשונה, מדריגות עד לקומה ב' גמורות. בקומה ב' - כל הטיח גמור וסיימו ריצוף בכשני שליש של הקומה. בקומה ג' - מחר בע"ה יסיימו את הבניה ויתחילו טיח.

חשמל טלפון ומים סיימו בכל הקומות. לבנים, כמעט בכל שלשת הצדדים חוץ מהחזית גמורות, החזית עדיין לא, ביום עובדים על החזית. חסרים עוד מספר חלונות בצד מזרח והדלת שבצד מזרח, קונסטרוקציה מעץ לגמלוני (משולשים) שעל הגג, גמורה.

מנחם לרר: עלי לציין בהזדמנות זו, כי מאז התחילו את העבודה בבנין הנ"ל, ר' גרשון סודקביץ נמצא בבנין במשך כל שעות היום מהבוקר ועד הלילה, ובזכותו מתקדמת העבודה בקצב הנדרש.

מנחם לרר: אני מציע לשלוח את אחד מחברי הועד לכ"ק אדמו"ר שליט"א לשבת י"ב תמוז ולמסור את המפתח של בנין בית אגודת חסידי חב"ד אהל יוסף יצחק ליובאוויטש.

יוסף קוק: מציע לשלוח את ר' גרשון סודקביץ למטרה הנ"ל.

גרשון סודקביץ: באם אסע עלולים כמה עבודות גמר להידחות בשביל כך, לכן מציע לשלוח מישהו אחר מחברי הועד.

הוחלט: לשלוח את יו"ר הועד ר' מנחם לרר למסור את המפתח לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ובאם ר' גרשון סודקביץ ייווכח שהעבודות לא ידחו על ידי כך, הוא יצטרף לר' מנחם לרר.

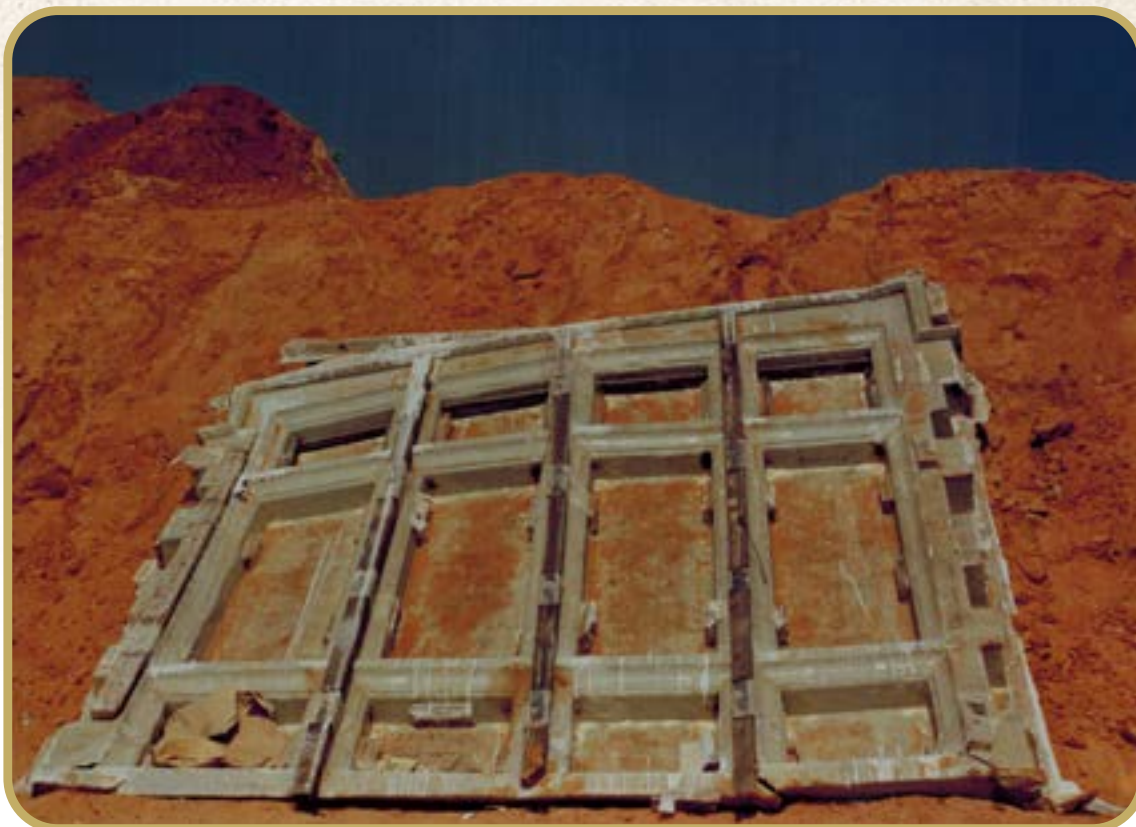

העמודים הפיתוחים ותבליטי הגבס לחזית הבניין, שהוכנו בבית מלאכה מיוחד בכפר חב"ד

תבליטי ופיתוחי הגבס לקראת קביעתם בחזית הבניין

תבנית של אחד מחלונות הקומה הראשונה

"הפרוייקט של החיים שלי"

ואכן, כמתואר בפרוטוקול אסיפה זו, אם בפרוייקט שיגרתי הקבלן והאדריכלים מגיעים מדי פעם כדי להתרשם מקצב הבנייה ולהעיר הערות, הרי שכאן ראשי הבניה - ר' מנחם לרר, ר' גרשון סודקביץ, האדריכלים ר' אריה יקונט ור' מרדכי גורליק יחד עם הקבלן דוד מררי, עבדו בעצמם בעבודות הבניה מסביב לשעון. הם פיקחו על התקדמות הבנייה עד לפרטים הקטנים ובשעת הצורך אף סייעו בעצמם לפועלים.

כך היה בשעת לפנות בוקר אחת, כאשר אחד הפועלים עצר בתדהמה כשראה את האדריכל ר' מרדכי, שוכב על אחד הפיגומים וצובע את הקיר מעל הכניסה הראשית...

ר' מרדכי בהחלט נזכר באותה שעת לפנות בוקר: "בי"ב תמוז תשמ"ה הרבי הורה שעל הבניין ייכתבו המילים "בית אגודת חסידי חב"ד - אוהל יוסף יצחק ליובאוויטש". כך עשיתי גם בכפר, וכאשר הפועלים הרבים היו טרודים בעבודותיהם, מצאתי לעצמי את הזכות לקחת חלק בגימור של הבניין. הכנתי שבלונות וצבעתי את האותיות שהעידו על מהותו של הבית".

לסיכומו של מבצע הבנייה, אומר האדריכל ר' מרדכי גורליק: "בשבילי בניית בניין 770 היה הפרוייקט של החיים שלי. כל הסבל שסבלתי בעת הלימודים באוניברסיטה בטשקנט בזמן השלטון הקומוניסטי, השתלם על מנת שאוכל לקחת חלק בבניית הבית של הרבי. אני

מרגיש שייכות גדולה לבניין 770 בכפר חב"ד, ותמיד כשאני בכפר חב"ד אני נכנס להתפלל שם.

הלקח שאני למדתי מכל הפרשה הזו הוא - שכאשר הרבי רוצה שיקום דבר מה, כך יהיה, למרות שאין לזה כל אחיזה בדרכי הטבע..."

במקביל התברר עוד, שהקצב המהיר של הבנייה לא רק שלא ייקר אותה, אלא אף הוריד את עלות הבניין בשיעור ניכר. תפוקת הפועלים עלתה, לא היו בזבזי כסף וזמן ולא היה צורך באשראי לזמן ממושך. וכך חברו יחדיו גורמים שונים שגרמו להוזלה משמעותית במחיר, כרצון הרבי.

"הבית האדום של הרבי"

וכך, בערב שבת קודש, ערב חג הגאולה י"ב בתמוז, הושלמה, פחות או יותר, המלאכה. עוד נותרו פכים קטנים פה ושם, אבל רובה ככולה של העבודה נסתיימה. בניין 770 המרהיב נראה עתה בכל הדרו מתנוסס בכפר חב"ד, כאשר "הבית האדום של הרבי" תפס את העין גם לנוסעים בכביש הראשי המקשר בין ירושלים ותל-אביב.

בגיליון המיוחד של שבועון "כפר חב"ד" שיצא לאור באותו שבוע (גליון 248), נכתב: "הנוסעים בכביש ירושלים - תל אביב בימים אלה, יכולים לראות בנקל בניין גבה קומה בעל צורה בלתי שכיחה בארץ המזדקר מעל נופו של כפר חב"ד. זהו הבית החדש "בית אגודת חסידי חב"ד, אוהל יוסף יצחק ליובאוויטש" המהווה העתק מדויק של "770" בניו יורק ושבנייתו הושלמה זה עתה.

לפני חודש וחצי עמד במקום רק שלד של הבניין. מי שביקר בכפר חב"ד באותם ימים ושב אליו עתה בשנית - לא יאמין למראה עיניו - "770" בכל הדרו מתנוסס לתפארת במקום על כל פרטיו ופרטי פרטיו, אולם מי שביקר בכפר חב"ד במשך החודש וחצי האחרונים - ראה כיצד התחולל "נס" זה."

מסירת 'מפתח הבניין' לרבי

כפי שהוחלט באספת הוועד מאור לראש-חודש תמוז, לקראת יום הבהיר י"ב תמוז, מועד ההשלמה הרשמי של הבנייה, ביקשו בוועד כפר חב"ד למסור את מפתח הבניין לרבי.

המפתח המהודר הושם בקופסה מפוארת, והנסיעה הוטלה לפועל על כתפיו של מי שעמל רבות למען הבנייה, הרה"ח ר' גרשון סודקביץ. כמו כל צעד בבנייה גם עניין זה הובא לידיעת הרבי, ושוב ביקש הרבי לחסוך בכסף, ולא לנסוע במיוחד לשם כך לחצרות קדשנו.

באותם ימים התקיימה הגרלה ארצית לנסיעה לרבי לקראת י"ב תמוז, בה זכה בהשגחה פרטית הרה"ח ר' שלום דובער גורליק ע"ה, אחיו של יבדל"ח האדריכל ר' מרדכי. הוצע אפוא שהוא ימסור את המפתח לרבי, וועד הכפר נתן את הסכמתו.

בדרך מביתו בנחלת הר חב"ד לשדה התעופה, עצר ר' שלום בער גורליק בכפר חב"ד, שם

חבר ועד כפר חב"ד הרה"ח ר' גרשון סודקביץ נוטל חלק במלאכת עבודות הגבס בבניין 770

ילדי כפר חב"ד עוקבים בעניין אחרי מלאכת יציקות הגבס

ה"מפתח" המהודר של בניין 770 שנמסר לרבי ערב י"ב תמוז תשמ"ו

נערך בועד טקס מיוחד של מסירת המפתח, כאשר בטקס השתתפו חברי הועד והאדריכלים. בדרך נזכר הרב גורליק כי שכח את הסירטוק בביתו ואיך ייסע ללא סירטוק? אחיו, ר' מרדכי, הגה רעיון: "אמרת לר' גרשון סודקביץ, הרי אתה ושלום דובער באותו גובה כמעט, לך יש כאן סירטוק, לפחות שהסירטוק שלך ייסע לרבי. ר' גרשון חייך חיוך רחב והגיב, 'חשבת שאני נוסע לרבי ולשם כך קניתי סירטוק חדש'... כעבור כמה דקות נפרד ר' שלום דובער גורליק מהנוכחים כשהוא נוסע לרבי עם הסירטוק החדש של ר' גרשון והמפתח בידו...

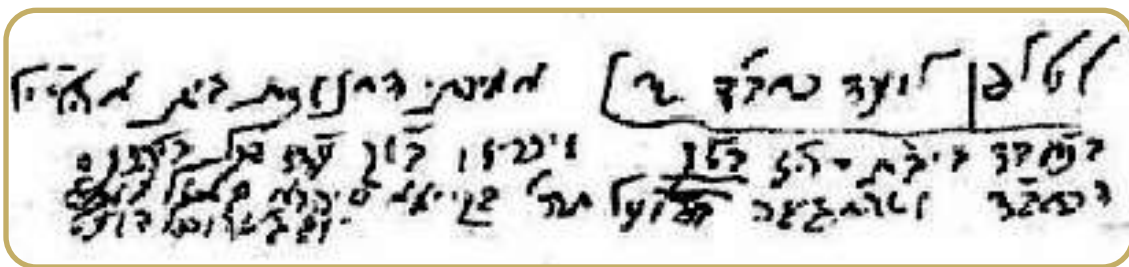
שמחה כפולה

החגיגה - ביום שלישי שהוכפל בו כי טוב

תאריך היעד המקורי שבו הורה הרבי לסיים את בניין 770, היה לקראת שבת י"ב תמוז. כמסופר לעיל, כחודש ימים קודם למועד זה הרבי הורה לאחד את חגיגת חנוכת הבית עם חגיגת בר המצווה המסורתית של יתומי מערכות ישראל, שתוכננה להתקיים ביום שלישי ט"ו תמוז.

בערב שבת קודש י"ב תמוז התקבלה הוראה חדשה מהרבי, שנכתבה בכתב יד קדשו, בו הרבי מורה להכריז בשבת ככל בתי הכנסת בכפר חב"ד אשר חגיגת חנוכת הבית לבניין 770 תתקיים בפועל ביום שלישי שלאחריו:

לטלפן לועד כפר חב"ד שיחיו.

אמירתי דחנוכת בית אהלי יוסף יצחק בכפר חב"ד בי"ב תמוז - הרי זה בשבת קודש, ויכריזו בשבת קודש על דבר זה בכל בתי כנסת דכפר חב"ד, ושהחגיגה בפועל תהיה בקיימא סיהרא באשלמותא יום ג' שהוכפל בו כי טוב.

הרוחניות והנשמה של הבית הם העיקר

באותו שבוע התייחס הרבי פעמיים בשיחות הקודש למעמד הגדול של חנוכת הבית לבניין 770, ולמשמעותו המיוחדת.

הפעם הראשונה הייתה באור ליום שלישי ט"ו בתמוז, שוב בעת ה"יחידות כללית" לאורחים שהגיעו לחצרות קדשנו לרגל י"ב תמוז. וכך הרבי אמר (תורת מנחם התוועדויות תשמ"ו חלק ד עמוד 76):

כאן המקום להזכיר, אשר, ביום זה, ט"ו תמוז, היום שבו קיימא סיהרא דחודש הגאולה באשלמותא - מחנכים את "בית אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש" בכפר חב"ד:

בכפר חב"ד - מיסודו ובהנהלתו של בעל השמחה והגאולה - השתדלו ובנו בית, אשר, גם מראהו החיצוני, דומה, בכל הפרטים ופרטי הפרטים, לבית שבו התגורר כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, בעל השמחה והגאולה, במשך עשר שנים, עשר השנים שחתמו את תקופת חייו בהיותו בחיים חיותו בעלמא דין - הבית שנקרא בגימטריא ד"פרצת - 770".

והעיקר - בנוגע לרוחניות והנשמה של הבית - התורה שיוצאת מבית זה, כולל גם ההוראות בנוגע למעשה בפועל ("גדול תלמוד שמביא לידי מעשה") שיוצאות מבית זה - שיתפשטו מ"770" שבכפר חב"ד ע"ד שנתפשטו וממשיכים להתפשט מ"770" שבמדינה זו, בעיר זו ובשכונה זו, אשר, "שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם".

וכאמור, ביום שבו קיימא סיהרא דחודש הגאולה באשלמותא - מתקיימת "חנוכת הבית", ומשתדלים שהדבר ייעשה "ברוב עם הדרת מלך",

ועוד והוא העיקר - שמבית זה תתפשט תורתו והוראותיו של בעל השמחה והגאולה ביחד עם קיום השליחות שהטיל על כל אחד ואחד, שנקודתה ותוכנה - לעשות מהעולם כולו דירה לו יתברך.

לכל לראש - שיהיה ניכר וכולט הענין דדירה לו ית' ב"בית אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש" אשר בכפר חב"ד, ועל דרך זה ב"בתי חב"ד" בכל מקום שהם, שכל אחד מהם נקרא וקשור עם נשיא דורנו.

ועד שפועלים שהענין דדירה לו ית' יהי ניכר וכולט בגלוי בכל העולם כולו, על ידי זה שמתאספים כולם יחדיו, על מנת להתאחד "כאיש אחד בלב אחד", מתוך החלטה טובה ותקיפה למלא את השליחות של נשיא דורנו, מתוך שמחה וטוב לבב, ובתכלית השלימות.

מעמד שכפר חב"ד טרם ראה

המעמד של חנוכת הבית לבניין 770 בכפר חב"ד, נחלתו של נשיא הדור בארץ הקודש, נערך בהשגחה פרטית בדיוק ביום בו מלאו שנה תמימה להוראה המפתיעה אודות בנייתו, ביום שלישי שהוכפל בו כי טוב, ט"ו בתמוז ה'תשמ"ו, במעמד היסטורי שכפר חב"ד טרם ראה מעודו.

בדיווח מיוחד בעיתון "כפר חב"ד" מאותו שבוע, התפרסמה סקירה נרחבת על האירוע הגדול והמיוחד (גליון 248):

קהל עצום, שנאמד לפי הערכת המשטרה ביותר מעשרים וחמישה אלף איש, הציף ביום שלישי בערב את הרחבה הגדולה שבחזית "בית אגודת חסידי חב"ד, אוהל יוסף יצחק ליובאוויטש" בכפר חב"ד, במעמד בר המצווה של בני הגיבורים הי"ד וחנוכת הבניין החדש שנבנה בתבניתו של "בית אגודת חסידי חב"ד אוהל יוסף יצחק ליובאוויטש" בניו יורק.

החל מהשעה 6:00 בערב המו רחובות כפר חב"ד מתנועה עצומה של כלי רכב, כאשר ההמונים שנהרו לחגיגה הגדולה באו מכל שכבות הציבור, החל בחסידי חב"ד מכל הארץ

שבאו בהתרגשות רבה לראות ב"פלא" הגדול כאילו הורד "770" מן השמים ונקבע בכפר חב"ד, וכלה באישי ציבור ו"עמך" שבאו לשמוח עם חתני הבר מצווה ועם חסידי חב"ד.

על הבימה הגדולה יושבים חתני הבר מצווה נרגשים מהאירוע ומהקהל האדיר שנאסף לכבודם. מולם, סמוך לשולחנות מיוחדים, יושבות האמהות אלמנות צה"ל. דמעות שמחה מתערבבות בדמעות גיל. רבות מהן גידלו את הבנים לגמרי לבדן בלי שהילד יוכל אפילו לזכור את האב שנפל, שכן חלק גדול מחתני המצוות הם יתומי מלחמת יום הכיפורים, וחמישה מהם אף נקראים על שמו של אביהם.

מאחורי האמהות סביב שולחנות ארוכים יושב קהל האורחים הגדול, אולם אין קומץ מקומות הישיבה משביע את האלפים הרבים, והמונים עומדים מסביב וצופים בנעשה כששמחה והתרגשות ניכרות על פניהם.

המנחה הרב נפתלי רוט מנחה בטוב טעם ובכישרון את השמחה הגדולה. מפעם לפעם הוא משבץ בדבריו איזו אימרה נאה או רעיון חסידי קולע, והקהל הרב בולע את דבריו בהנאה מרובה.

תזמורת גדולה משמחת את החתנים ואת האורחים. חסידי חב"ד עוברים בין השולחנות, מוזגים כוסיות "לחיים", מעודדים ומלהיבים את השמחה. הפעם גם הם מרגישים את עצמם כחתני השמחה, בעומדם בצילו של הבניין המפואר והמרשים שמבטא עבור כל אחד מהם כל כך הרבה.

גם האורחים מכל שכבות הציבור אינם פוסקים מלהתפעל מהבניין האדיר ומהקצב המהיר שבו נבנה, ואף הם חשים כי בכך מתהדק הרבה יותר הקשר שלהם עם כל הקשור ברבי שליט"א, איש איש כהבנתו ולפי "פרשנותו".

חגיגת הבר מצווה לבני הגיבורים הי"ד מתקיימת זה תשע-עשרה שנים ברציפות. מאז מלחמת ששת הימים מקיימים חסידי חב"ד קשרים מיוחדים עם אלמנות הנופלים ובניהם, ובמרכז צעירי אגודת חב"ד פועלת "האגודה לעידוד משפחות בני הגיבורים" שבמשך כל השנה מקיימת פעילות עידוד למשפחות אלה.

במת הכבוד והשטח הגדול שהוכן לקראת החגיגה הכפולה

במסגרת זו התקיימה עבור הנערים קייטנה מיוחדת בת שמונה ימים בכפר חב"ד כהכנה לחגיגת הבר מצווה. הנערים התארחו בבתי הכפר והשתתפו בתוכניות מיוחדות שחשפו לפנייהם את העולם היהודי והחסידי, ושקירבו אותם לאהבת כל ישראל ולעולמה של התורה ומצוותיה.

קשה מאוד להעריך את חשיבותן של הפעולות הללו עבור משפחות הנופלים. הן רגישות ביותר לכל שמץ של שיכחה או אי מתן עזרה מצד המדינה, ולעיתים הן אף מתמררות על שהבעל והאב מסר את חייו למען הציבור החי בישראל ואילו הן נשכחות. הפעילות של חסידי חב"ד באה גם כדי לתת למשפחות הללו את התחושה שקרבנן לא נשכח, ושהעם כולו עומד מאחוריהן ונכון לסייע להן בגשמיות וברוחניות.

החגיגה נפתחת בהקראת מברקו המיוחד של הרבי שליט"א לחתני המצוות. בקריאת המכתב נתכבד הרב ישראל לייבוב יו"ר צעירי אגודת חב"ד, שנושא זה שנים רבות בעול המפעל הכביר הזה. קהל הנוכחים האדיר קם על רגליו כדי לכבד את קריאת מברקו של הרבי שליט"א.

לאחר תפילת מנחה ברוב עם עולים לצלילי מארש נפוליון חתני המצוות ומסתדרים על מקומותיהם לתרועת הקהל המקבל את פני החתנים באהבה ובשמחה. גל של התרגשות עובר על הנוכחים, החתנים מביטים באמהותיהם, והן - ביקיריהן שאותם גידלו במסירות נפש ודמעות התרגשות זולגות על פני האמהות.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי, רבו של כפר חב"ד, מתכבד לפתוח את שורת הנואמים והמברכים. בדברים נלבבים ועשירי תוכן הסביר הרב את משמעות הקמת "בית אגודת חסידי חב"ד" בכפר, וקישר זאת עם חגיגת הבר מצווה ועם אחדות העם ואהבת ישראל.

בינתיים הולכת הרחבה הענקית ונדחסת ברכבות אנשים. הכבישים המוליכים לכפר חב"ד נחסמים. פקק תנועה ענקי משתרך מבית דגן מצד אחד ומצריפין מצד שני, הקהל זורם עוד ועוד, ואולי לא תהיה זו יומרה לומר שקהל כזה טרם ראה כפר חב"ד מעודו. החתנים והאימהות מלאים התרגשות מהמעמד הגדול שלו זכו ומהמונים שבאו לשמוח עמם ביום חגם.

הקהל מקבל בתשואות את שגריר ארצות-הברית תומס פיקרינג. בדברי ההקדמה להזמנתו לשאת את דבריו ציין המנחה, כי נוכחותו וברכתו של השגריר האמריקאי באים לבטא פעם נוספת את ההערכה וההערצה הבלתי רגילים שרוכש המימשל האמריקאי, ובמיוחד הנשיא רייגן, לכ"ק אדמו"ר שליט"א ופעליו, דבר שבא לשיא בהכרזה המפורסמת על "יום החינוך".

השגריר היה נרגש לרגל הארוע, ומאחר שהחל לאחרונה ללמוד עברית הכין את נאומו בעברית. "אני שמח על ההזדמנות שניתנה לי לברך אתכם עם הגיעכם למצוות כפי שקבעה תורתכם" - אמר השגריר "במהרה תמשיכו את דרכם המפוארת של אבותיכם אשר אינם עמכם היום. דרך רצופה גבורה והקרבה".

את ברכת כפר חב"ד הביא יו"ר הוועד הרב מנחם לרר, והוא הביא גם את ברכתו של כ"ק

אדמו"ר שליט"א שהשמיע לילה קודם לכן בפני האורחים שבאו לי"ב בתמוז, שם התייחס גם לחנוכת הבית של הבניין החדש בכפר חב"ד.

עוד ניגון שמח ועוד ברכה הפעם מפי תת-אלוף בני דקל, כנציג צה"ל והרמטכ"ל. בתום דבריו אירע קוריוז מעניין. המנחה ניצל את ההזדמנות כדי להקריא בפני הנוכחים קטע ממכתב שכתב הרבי שליט"א בעבר למפקד בצה"ל שהודה לרבי שליט"א על ביקור חסידי חב"ד אצל חייליו. כשקרא המנחה את המכתב על פניו של תא"ל דקל עלה חיוך רחב. לאחר מכן התברר כי את המכתב הזה כתב הרבי שליט"א לא פחות ולא יותר אלא אליו, אל תא"ל דקל...

ברכת שהחיינו

והנה מגיע הרגע המרגש של חנוכת הבית באמצעות קביעת המזוזה בפתחו. בקביעת המזוזה מתכבד הרב הראשי, הגאון והמקובל הרב מרדכי אליהו שליט"א. בהתרגשות רבה הוא ניגש אל פתח הבניין כאשר התרגשות דומה מציפה את כל קהל ההמונים שצפה בנעשה. בקול נרגש ורוטט בירך הרב את הברכה וברכת "שהחיינו" וקבע את המזוזה בפתח הבניין.

הרב הראשי היה נרגש ביותר. לפני שניגש לקביעת המזוזה בפתח הראשי, נכנס הרב אל הבית פנימה כשהוא חוזר ומתאר בחום ובערגה את תחושתו בעת ביקוריו אצל הרבי שליט"א. לאחר קביעת המזוזה יצא הרב הראשי בריקוד נלהב עם חסידי חב"ד בפתח הבית, וגם קהל ההמונים פרץ בשירה ובריקודים לצלילי השיר והבקשה "אנו רוצים משיח עכשיו".

המעמד נמשך. עיני הכל רתוקות אל הנער רועי אלרן, נציג החתנים שעולה לדוכן לשאת דברים בשם חבריו. הקייטנה שבה הושם הדגש על נושא אהבת ישראל משפיעה גם על דבריו במעמד הבר מצווה. "אבותינו היו מאוחדים וגם אנו צריכים להישאר מאוחדים. ממקום זה אני קורא למנהיגי העם ולעם ישראל כולו להתאחד שוב על פי הציווי ואהבת לרעך כמוך".

דברים נרגשים וחמים משמיעה נציגת האמהות הגברת שפרא ספרא. היא מתארת בדבריה את תחושתה ותחושת חברותיה, ומודה בכל לב לחסידי חב"ד שטרחו כל כך הרבה למען הבנים היקרים.

עוד ניגון ועוד שמחה ולפתע כבים האורות ועל המסך הענק מוקרנת דמותו של הרבי שליט"א בהתוועדות, והקהל צפה בקטע שבו מדבר הרבי שליט"א על אהבת ישראל. האורות הודלקו ואל על הופרחה כרזת ענק באמצעות בלונים צבעוניים כשהכרזה קוראת כולנו יחד בלב אחד. היה זה רגע מרגש שחיזק את תחושת האחדות בקהל.

הקהל מקבל בתשואות את ממלא-מקום ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר שקם לשאת את דבריו. בפתח דבריו שיבח מר שמיר את אנשי חב"ד על פעילותם להגדלת שמחה בישראל, ומיד לאחר מכן ניצל את ההזדמנות כדי להשמיע הצהרה מרומזת על הפרשיות האחרונות בימים אלה כאשר עיני כולם נשואות לבשורות של שלום. חובה עלינו לזכור כי בראש מעינינו צריך להיות ביטחון ישראל. השלום יכון רק כאשר נדע לתת לצה"ל ולמערכת הביטחון את כל הדרוש להם כדי שחיילינו ידעו, כפי שידעו תמיד לשמור על גבולות ישראל

חסידים ואורחים בהתוועדות שלאחר החגיגה הרשמית

רבו של כפר חב"ד הגה"ח הרב מרדכי שמואל אשכנזי ז"ל מתוועד עם החסידים ותלמידי התמימים

ביבשה באוויר וכים, ושלאנשי שירות הביטחון הנאמנים תינתן האפשרות להמשיך בתפקידם ולמנוע מאנשי הטרור לבצע את מזימותיהם.

שוב ברכות מפי השרים נחמקין וניסים, חבר הכנסת הרב אברהם ורדיגר ואישים נוספים. את תור הברכות מסיימת הגב' פנינה כהן, מארגון אלמנות ויתומי צה"ל. ברגש רב היא מתארת את התרומה העצומה שמביאים חסידי חב"ד למשפחות הנופלים בעיקר בחגים ובאירועים כמו הבר מצווה ומודה על כך מקרב לב.

לצלילי התזמורת עולים החתנים אל הבמה ומקבלים מאת תא"ל דקל את שי הרמטכ"ל, ומאת הרב לייבוב את שטר הדולר ששיגר כ"ק אדמו"ר שליט"א לכל אחד מהחתנים.

החתנים נישאים על כפיים ובריקוד סוער ונלהב הסתיים המעמד המיוחד והמרגש שפתח את ייעודו של "בית אגודת חסידי חב"ד אוהל יוסף יצחק ליובאוויטש" - להפיץ אור תורה וחסידות בכל הסביבה.

עד כאן מתוך הדיווח בעיתון כפר חב"ד.

במהלך החגיגה המשולבת, נערכה בחזית בניין 770 גם הדפסה מיוחדת של ספר התניא. צילומים מתוך המהדורה המיוחדת חולקו למשתתפים, ולקראת סיום החגיגה למד הציבור יחד קטע מספר התניא מתוך המהדורה הטרייה.

זירוז להקמת "בתי חב"ד" נוספים

כאמור לעיל, הרבי התייחס פעמיים באותו שבוע לחנוכת בניין 770 בכפר חב"ד. הפעם השנייה הייתה ביום חנוכת הבית, בהתוועדות שהרבי ערך ביום שלישי בשבוע ט"ו תמוז, שעות ספורות לאחר תום החגיגה בכפר חב"ד, במהלכה הרבי עורר על כך שהקמת בניין 770 תזרז הקמת בתי חב"ד נוספים בכל העולם.

וכך אמר הרבי (תורת מנחם התוועדויות תשמ"ו חלק ד עמוד 110):

יש להזכיר עוד הפעם אודות הקמת "בתי חב"ד" בכל מקום ומקום:

לכל לראש - המוזכר לעיל אודות "בית אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש" בכפר חב"ד, אשר, ביום זה התקיימה בפועל "חנוכת הבית" ברוב פאר והדר, "ברוב עם הדרת מלך".

ובוודאי שמאורע זה יוסיף זירוז ועידוד בכל הקשור להקמת "בית אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש" בכל המקומות - החל מהענין הרוחני, אצל כל אחד ואחת מישראל בלבו פנימה, וגם כפשוטו, אין ענין יוצא מידי פשוטו, לבנות בית כזה, "בית אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש", "בית חב"ד", בכל מקום שדרים בו יהודים, ובמקומות שישנו כבר "בית חב"ד" - להוסיף בבנינו, בית ועלי' על גביו או בית לפנים מבית (ע"ד ב' הדעות בנוגע למערת המכפלה).

ובפשטות - להשתדל ולפעול אצל יהודי המקום שיהי' להם רצון וחפץ בהקמת "בית חב"ד", ובמילא, יסייעו וישתתפו בהקמתו, הן בנשמתם הן בגופם הן בכל מאודם, זה ממונם, אשר, על ידי זה יבנה הבית במהירות גדולה יותר מכפי שמשערים.

ועוד מעלה עיקרית בזה: מטבע האדם, שדבר שהשתתף ולקח בו חלק פעיל, בנפשו בגופו ובמונו - יקר וחשוב אצלו כו', ובמילא, כאשר תושבי המקום יטלו חלק פעיל ועיקרי בהקמת "בית חב"ד" - אזי, גם לאחרי הקמתו, יהי' להם רצון וחפץ להכנס ל"בית חב"ד", ולא רק להכנס בלבד, אלא "לחיות" ב"בית חב"ד", ולא עוד, אלא להשתדל שהפעילות של "בית חב"ד" תהיה "ברוב עם", אשר, על ידי זה יתוסף ב"הדרת" הבית, ו"הדרת מלך" - "הדרת מלך" דנשיא דורנו עד ל"הדרת מלך" דמלך מלכי המלכים הקב"ה.

ובכל זה - כדאי ונכון להתחיל לעסוק תיכף ומיד, כך שהנחת היסוד כו' תהי' עוד לפני ג' השבועות.

770 בגימטריא "פרצת"

כחודש ימים לאחר חנוכת הבית, בסמיכות לכ"ף במנחם אב תשמ"ו, יום ההילולא הארבעים ושתים של כ"ק הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל, אביו של הרבי, נערך כינוס השלוחים השנתי של שלוחי הרבי לארץ הקודש.

כידוע, בשנים תשל"ו ותשל"ז ותשל"ח שלח הרבי שלוש קבוצות של שלוחים לחזק את היישוב היהודי בארץ, ולפעול בה הפצת היהדות והמעיינות חוצה. מידי שנה, בסמיכות

ליום ההילולא של רבי לוי יצחק זצ"ל, מתכנסים שלוחים אלו יחד, כל שנה ביישוב אחר, והרבי היה שולח אגרת ברכה מיוחדת לקראת הכינוס, כאשר בתוכן האגרת הרבי היה מבאר את התוכן הפנימי של מקום ההתכנסות השנתית, ומפיק מכך לקח והוראה בעבודת השליחות. באותה שנה נערך הכינוס השנתי השביעי, והמיקום לעריכת הכינוס נקבע לבניין 770 החדש שנחנך זה עתה.

לקראת הכינוס שיגר הרבי ברכה מיוחדת, כאשר בתוכן האגרת הרבי מבאר בהרחבה את המשמעות הפנימית של שם הבניין ומקומו - "בית אגודת חסידי חב"ד, אוהל יוסף יצחק ליובאוויטש, 770 של כפר חב"ד, ארה"ק ת"ו".

וכך מופיע באגרת זו (תורת מנחם התועדויות תשמ"ו חלק ד עמוד 202):

ב"ה ט"ו במנ"א¹,

חודש דמזלי² ארלי שאג³ מי לא יירא⁴, ה'תשמ"ו.

ברוקלין נ.י.

בנועם קבלתי ההודעה ע"ד קביעות זמן כינוס השלוחים השביעי בארצנו הקדושה, ארץ אשר "תמיד עיני הוי' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"⁵,

ביום הראשון לס' כי תעשה הטוב והישר, ערב כ"ף מנחם אב - יום ההילולא של הרה"ג והרה"ח המקובל מוהר"ר לוי יצחק ז"ל, אביו של - יבלח"ט - כ"ק אדמו"ר שליט"א בבית אגודת חסידי חב"ד - אהל יוסף יצחק ליובאוויטש, 770 של כפר חב"ד, ארה"ק ת"ו⁶,

כינוס שביעי ואשר קבעו הנושא שלו "איש את רעהו יעזורו"⁷.

ויה"ר שיהא בהצלחה רבה בכל - והרי הודיעה תורתנו אמת בקשר לאבוהן דכל שלוחים למסור תורת השם ומצותי: לכה ואשלחך גו' ואנכי אהי' גו' והוריתי אתכם (ל' רבים - כי איש את רעהו יעזורו) את אשר תעשון⁸, ובפרט שבמשך כל השנה, שכוללת כל שינויים האפשריים⁹, בטח פעלו בהתאם להחלטות הכינוסים הקודמים.

1. ראה משנה סוף תענית וגמרא שם. זח"ב (קלה, א). פע"ח דרוש סוד ט"ו באב (הובא ונתבאר בד"ה נחמו, עת"ר). לק"א להה"מ (לא, ג - בהוצאת קה"ת). רשימות הצ"צ לאיכה (אוה"ת נ"ך כרך ב' ע' א'צו). ליקוטי לוי"צ אגרות ע' תיג.

2. ראה יל"ש ירמ' בראשו ובתחלתו רמז נטר.

3. וידוע הר"ת דארלי אלול ר"ה יוהכ"פ הו"ר (של"ה ריש מס' ר"ה ריג, א. הובא ונתבאר באוה"ת ר"ה ע' א'תכב). עבודת התשובה, דבתשובה נגאלין וארלי יבנה אריאל. ובלקו"ת ר"פ עקב: וגם ימים נוראים נקראים ע"ש ארלי כי ארלי אותיות יראה.

4. עמוס ג, ח.

5. פרשת השבוע (עקב יא, יב) בו נכתב מכתב זה.

6. ל' ההזמנה השלוחה להשלוחים שי' - ובמילא חלה על זה אריכות הביאור בתורת הה"מ (לקו"א סרי"ג) "שכל המקריות שיקרה לאדם זהו כמשל מי שרואה במראה כנגדו פרצופו וכו'" - בכל תיבה.

7. ישעי' מא, ו.

8. שמות ג, י. ד, יב. ד, טו.

9. ראה ביאורי מעלת אתרוג הדר באילנו כו' (סידור ש' הלולב (רסה, א). אוה"ת סוכות (ע' א'תשלט). המשך וככה תרל"ז פצ"ד ואילך).

ובאופן **דכינוס**¹⁰ - די ש בזה זכות ותוקף דרביים¹¹, ויתרה מזה - דציבור, שהרי בודאי יתאחדו כולם למציאות (חדשה)¹² אחת בלב אחד¹³.

ובתור **שלוחים** של אחד, כ"ק מו"ח אדמו"ר, נשיא דורנו, שהנשיא הוא הכל¹⁴ - **השביעי** - וכל השביעין חביבין¹⁵.

ביום הראשון הנקרא בתורה אור, ובה עצמה בפתח דבריך יאיר יום אחד¹⁶ שלא הי' בעולם אלא אחד¹⁷, ונמשך אחרי זה ע"י אשר "אתה הראת לדעת כי הוי' הוא האלקים אין עוד מלבדו¹⁸.

לס' כי תעשה הטוב והישר¹⁹, שזוהי כוונת ומטרת השליחות לפעול בכאו"א מבנ"י, **ארץ** חפץ²⁰ דה' אלקינו, שיוכר בו תמיד אשר עיני ה"א בו בגלוי,

בית - לפעול התיישבות וקביעות²¹

אגודת חסידי חב"ד - שהעבודה בכל הענינים האמורים היא באופן דאגודה דאיש את רעהו יעזור, עזר חסידי לפני משורת הדין וחודרת באופן פנימי, ונקבעת (בית) בכל פרטי הכחות דחכמה בינה ודעת²², כולל ובמיוחד - הפצת פנימיות התורה, כפי שנתגלתה בתורת חסידות חב"ד, "יתפרנסון"²³, באופן של הבנה והשגה בחב"ד שבנפש.

אהל יוסף - תולדות יעקב (יושב אוהלים) יוסף - ושמו בשלימותו

יוסף יצחק - שמו של המעודד והמזרז והמבקש והמברך וכו' והפותח והסולל דרך לכאו"א ע"י עבודתו ואופנה, שעבודתו בכל ג' הקוין דתורה ותפלה וצדקה, ובכל א' מהם בפ"ע, היתה באופן ד"בכל מאדך"²⁴ ("מאד" של נשיא הדור).

[ובפרטיות יותר: **יוסף** - מלשון הוספה, עד להוספה באופן ד"יוסף ה' לי בן אחר"²⁵, שעושים מ"אחר" - "בן"²⁶; **ויצחק** - ע"ש כל השומע **יצחק** ליי"²⁷, עבודה מתוך **שמחה**],

10. מתורת הבעש"ט בתכלית פגישת שני אנשים (כש"ט הוספות סקכ"ו) מובן גודל התכלית דפגישה בכינוס דרוב עם.

11. ראה ברכות ח, רע"א. שו"ע אדה"ז סי' צ' סעיף י'. וראה ד"ה פדה בשלום לאדמו"ר האמצעי פי"ב. ד"ה עשרה שיושבים תרפ"ח.

12. ראה צפע"נ - כללי התורה והמצוה ערך צבור.

13. כלשון המכילתא עה"פ ויחן שם ישראל (יתרו יט, ב). פרש"י שם. וראה תו"א ס"פ נח. מאמרי אדה"ז - ענינים ע' פו ואילך.

14. פרש"י חוקת (כא, כא) מהתנחומא. וראה רמב"ם הל' מלכים (פ"ג ה"ו): לבו (של מלך) הוא לב כל קהל ישראל.

15. ויק"ר פכ"ט, יא. וראה רד"ה באתי לגני דיום ההילולא, יו"ד שבט השי"ת.

16. תהלים קיט, קל. וראה ב"ר רפ"ג. פרש"י עה"פ.

17. בראשית (א, ה). פרש"י (בשם ב"ר - פ"ג, ח) שם.

18. ואתחנן ד, לה.

19. ראה יב"כ.

20. ראה מלאכי (ג, יב). כש"ט - הוספות סמ"ד (הוצאת קה"ת), וש"נ.

21. ראה ש"ב ז, ה-ז (בית לגבי אהל). מפרשים (חדא"ג. עיין יעקב. ועוד) לפסחים פח, א (בית לגבי הר ושדה).

22. אמות ומקור למדות (תניא רפ"ג).

23. תקו"ז ת"ז בסופו. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 136 הערה 35. וש"נ.

24. ואתחנן ו, ה. וראה תו"א מקץ לט, ג. לקו"ת שלח מב, ג. ובכ"מ.

25. ויצא ל, כד.

26. ראה אוה"ת עה"פ (רכ, א-ב). ועוד.

27. וירא כא, ו. וראה תו"א תולדות יז, ד שעיקר ענין "יצחק" הצחוק והתענוג - בא לאחרי העבודה דאתהפכא חשוכא

ליובאוויטש - ע"ש ענין האהבה ("ליובא" - בשפת המדינה ההיא)²⁸, היינו שהעבודה
 דהפצת התורה והיהדות חדורה **באהבת ישראל ואחדות ישראל**,
770 של כפר חב"ד, ארה"ק ת"ו - אשר רמז רמזו חסידים - 770 בגימט' **פרצת**, וארה"ק
 תבנה ותכונן באופן דו"פרצת" - ירחיב השם את גבולך.
 ויה"ר שיקיימו שליחותם בשלימות המתאימה לפעולות הבאות **לאחרי** החלטות
 הכוללות **ומוסיפות** (כהציווי **להעלות**²⁹ בקודש) על ההחלטות הקודמות, כי, בלשון
 הכתוב: אחרי ה"א תלכו (שהוא אין סוף - ועד אשר) בו תדבקון³⁰
 ובודאי תבואנה ברכות ה' לכאו"א וב"ב שי' - בשלימותם, שהרי כאו"א פועל בכח
 ויכולת הכינוס דציבור³¹, עשרה (ויותר) מישראל, מלכתחילה אריבער³².
 ובמהרה בימינו ממש - נזכה לברכה העיקרית: כי ידבר (השם) שלום אל עמו ואל
 חסידיו גו' לשכון כבוד בארצנו³³ ובקרית מלך רב שבה, בנחלה זו ירושלים³⁴ - ותחזינה
 עינינו את בית הבחירה, מקדש אדני-כוננו ידיך³⁵, בגאולה האמיתית והשלימה על-ידי
 משיח צדקנו.

הוראת הרבי להקמת ספרייה ב-770

כחצי שנה לאחר חנוכת הבית, בחודש טבת תשמ"ז, הועלתה הצעה בועד הכפר להקים
 בקומה השלישית ספרייה תורנית גדולה.
 כך מדווח בנושא זה בפרוטוקול אסיפת ועד נוספת, מיום ראשון י"ז טבת תשמ"ז:
 ר' שמעון בקרמן: מגיש תוכנית להקמת ספרייה בכנין 770 בית אגודת חסידי חב"ד.
 השאלה היכן להקים את הספרייה. התוכנית הוגשה ע"י הרב יוחנן גוראריה ומבקש
 שעמו יהיו עוד כמה חברי ועדה שיטפלו בנושא.
 הוחלט: א. את הספרייה נתחיל להקים בקומה ג'. ב. חברי הועדה יהיו ר' שמעון
 בקרמן, הרב יוחנן גוראריה, ר' דב אלראי ור' יהודא הורביץ.
 חבר הועד ר' שמעון בקרמן, מעלה ההצעה, כתב על כך לרבי, וביקש את הסכמתו

לנהורא (שזהו"ע "יוסף ה' לי בן אחר", עשיית "אחר" ל"בן").

28. ראה ספר הזכרונות ח"א ס"ע 17. וראה גם שם ריש ע' 342.

29. ברכות (כח, א) וש"נ.

30. ראה יג, ה.

31. דעיקרו בארצנו הקדושה, משא"כ בחו"ל "דלית נשיא עמן" שיגזור עליהם (ירושלמי תענית רפ"ב. הובא במג"א
 סתקע"ה סק"י (ובמ"מ לרמב"ם תעניות ספ"ג מהרמב"ן - משא"כ לרש"י פסחים נד, ב. תוד"ה אין תענית יא, ב. מאירי
 שם. הגר"א לאו"ח סתקע"ו סי"ד. ואכ"מ)).

32. פתגם הידוע דאדמו"ר מהר"ש - הובא באגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"א מכתב שם.

33. תהלים קאפ' פה, ט-י.

34. (ספרי ופרש"י ראה יב, ט. זבחים קיט, סע"א) - שיעור החומש דיום הכינוס. וידועה תורת אדה"ז לחיות בשיעור
 היומי (סה"ש תש"ב ע' כט ואילך).

35. בשלח טו, יז. וראה פרש"י סוכה מא, סע"א. ועוד. יל"ש תהלים רמז תתמח בסופו. וראה תקו"ז תל' יב. אוה"ת
 בשלח ע' תקסד ואילך.

וברכתו הקדושה. כחודש ימים לאחר מכן, באסיפת ועד שנערכה בכ"ג שבט, נמסר מענה הרבי בעניין:

ר' שמעון בקרמן: הכנסתי פתק לכ"ק אדמו"ר שליט"א בענין ההצעה להקים ספריה בבית אגודת חסידי חב"ד בכפר, והכנסתי את ההצעה הראשונית להפעלה. על כך הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א להשיב:

על המלים "ראשונית להפעלה" - "בטח בהתייעצות בספרנים היודעים הנהוג באה"ק, להצלחה רבה אזכיר עה"צ ולקידוש שם שמים וכו' וזה א-לי ואנוהו".

מרכז להפצת המעיינות

בית אגודת חסידי חב"ד 770 אשר בכפר חב"ד אכן מהווה מאז ועד היום, במשך שלושים וחמש שנה, אבן שואבת להמוני חסידים ועמך בית ישראל.

כל העת עולים אל הבית קבוצות של מבקרים מכל רחבי הארץ, מכל החוגים, אנשים ונשים, צעירים ומבוגרים, בפעילות מסורה עליה מנצחים הרה"ח ר' מנחם מענדל לאטאר, והרה"ח ר' דניאל רוזנטל.

בעיצומו של יום בהיר, ניתן לראות יהודים מכל החוגים והמעמדות עולים אל הבית - מי כדי להתעורר מחדש ולהיזכר ברגעים מרגשים בהם היה במחיצתו של הרבי, מי כדי לשטוח בקשה ותפילה בחדר שנבנה במדוייק ובהשקעה מרובה בתבנית חדרו הק' של הרבי, ומי כדי להציץ סתם כך מקרוב על הבית שהוא נחלתו האישית של נשיא הדור.

מאגפיו השונים של הבית, בשלושת קומותיו ובקומת המרתף שלו, מתנהלת פעילות ענפה, מסועפת ומגוונת, בשטחי העשייה והפעילות החב"דית בתחומי הפצת היהדות והפצת מעיינות החסידות חוצה. החל ממרכזה של ההוצאה לאור החב"דית - הוצאת הספרים קה"ת וה"מרכז לענייני חינוך", ושבועון חסידי חב"ד "כפר חב"ד", ועד לספרייה יהודית-חסידיית רחבת ידים הפועלת בקומה השלישית של הבניין.

כל זאת, לצד בית כנסת ובית מדרש מרכזי בו מתפללים רבים מתושבי הכפר, ו"כולל אברכים" לאברכים מצוינים הפועל במקום מאז הקמתו, כהוראת הרבי, בראשו עומד השליח הגה"ח הרב שלום בער לבקובסקי.

וכמובן, בבית הזה נערכות התוועדות רבות משתתפים, מהן יוצאים החסידים בכוחות מחודשים להמשך עבודתם בשליחות הרבי נשיא דורנו, להפצת המעיינות חוצה עד ביאת המשיח, כאשר יקויים הייעוד "אימתי קאתי מר - לכשיפוצו מעיינותיך חוצה", והרבי נשיא דורנו בראשו, תיכף ומיד ממש.

